

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for vegdrift

Innhold

1	Definisjoner	4
2	Kontraktdokumenter	8
3	Mål for kontrakten og dens gjennomføring	8
3.1	Samfunnsansvar	8
3.2	Mål og arbeidsform	8
3.3	Mål for drift og vedlikehold	8
4	Krav til utførelse av drift og vedlikehold	10
5	Trafikkavvikling	13
6	Byggemøter	13
7	Oppstartmøte, samhandlingsprosess og samarbeidsmøter	13
7.1	Oppstartmøte og samhandlingsprosess	13
7.2	Samarbeidsmøter	14
8	Styring av kontrakten – Ledelsessystem med tilhørende planer	14
8.1	Krav til ledelsessystem for kvalitet og miljø	14
8.2	Ressurs- og organisasjonsplan	16
8.3	Aktivitetsplaner, møter og kompetanse	16
8.3.1	Plan for, gjennomføring av og krav til inspeksjoner og kontroll	16
8.3.2	Beredskapsplan	17
8.3.3	Vinterplan, møter og kompetanse	18
8.3.3a	Vinterplanmøte	21
8.3.3b	Vintermøte	21
8.3.3c	Vinterdrift: Krav til kompetanse	22
8.3.4	Plan og kurs for håndtering av skred og flom	24
8.3.5	Drift og vedlikehold av grøntarealer: Plan og møter	25
8.3.6	Plan for renhold av trafikkareal og vegområde	26
8.3.7	Plan for øvrige aktiviteter	27
8.4	Meldinger, rapportering og dokumentasjon	27
8.4.1	Generelt	27
8.4.2	Elektronisk rapportering	27
8.4.2a	Bruk av og rapportering i HMS Reg og ISY Road	27
8.4.2b	Bruk av og dokumentasjon/rapportering i Plania	28
8.4.3	Melding og rapportering om hendelser, vegarbeid, skader, feil, mangler og farlige forhold	29
8.4.4	Rapportering av vær-, føre- og trafikkforhold	30
8.4.5	Rapportering og krav til driftsinformasjonsystem	30
8.4.6	Journalføring	33
8.4.7	Dokumentasjon av inspeksjon og kontroller	33
8.4.8	Rapportering av tilstand	33
8.4.9	Dokumentasjon av utført arbeid og framdrift (jf. kap. C1, pkt. 23) ...	33
8.4.10	Rapportering av framdrift	35
8.4.11	Dokumentasjon av vinterfriksjonsnivå	35
8.4.12	Objektregistrering	36

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

8.4.13	Felles årlig befaring	37
8.5	Behandling og rapportering av mangler og avvik	37
9	Informasjon	38
9.1	Generelt om informasjon til publikum	38
9.2	Henvendelser til entreprenøren.....	38
9.3	Møre og Romsdal fylkeskommunes ansvar for informasjon	38
9.4	Innmelding til VTS	38
9.5	Tilleggsinformasjon ved planlagte tiltak	38
10	Entreprenørens sikkerhetsstillelse	39
11	Forsikringer	39
12	Ansvar for skader	39
13	Krav mot tredjemann.....	39
14	Erstatningskrav fra tredjemann mot byggherren, entreprenøren eller begge - Saksbehandling og opplysningsplikt - Regress	39
14.1	Saksbehandling og opplysningsplikt	39
14.2	Regress	40
15	Skade på objekter som inngår i kontrakten påført av kjent/ukjent motorvogn ...	40
15.1	Entreprenørens rapportering	40
15.2	Administrering av sidekontrakter ved skader eller ulemper som gjelder ulike kontrakter.....	41
15.3	Oppgjør.....	42
16	Eksisterende kabler og ledninger	42
17	Riggplass.....	42
18	Kontor, lager eller andre lokaler for byggherren.....	42
19	Grunn – grunneiere	43
20	Samordning mot andre vegholdere og andre som utfører driftsoppgaver i samme område	43
21	Samordning med andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider	43
22	Ikke aktuelt i denne kontrakten	43
23	Objekter med utilfredsstillende tilstand.....	43
24	Generelt informasjonsgrunnlag fra byggherren	43
25	Myndighetskrav, tillatelser og supplerende bestemmelser om arbeidstakere og underentreprenører.....	44
26	Vær- og klimadata	45
27	Ekstraordinære værforhold	45
28	Regningsarbeider og utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling	45
28.1	Regningsarbeider (jf. kap. C2, pkt. 20)	45
28.2	Utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling	46
29	Priser og prisnivå.....	46
30	Energi-, vann- og avløpskostnader	47
31	Begrenset ansvar.....	47
32	Prisregulering	48
33	Feil i objektvolum eller veglengder	49
34	Mengdekontroll.....	49
35	Endringer	49
36	Forlengelse av kontrakt	50
37	Årsfordeling og fakturering.....	51
37.1	Årsfordeling av kontraktssum for rundsumprosesser	51
37.2	Faktureringsplan	51

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

37.3	Faktura	52
38	Forskudd	53
39	Innestående beløp	53
40	Sanksjoner	53
41	Arbeid med reklamasjonsansvar	54
42	Avlevering og overtakelse	54
42.1	Avlevering ved kontraktsoppstart.....	54
42.1.1	Forberedelse.....	54
42.1.2	Avlevering	55
42.2	Overtakelse ved kontraktsavslutning.....	55
42.2.1	Forberedelse.....	55
42.2.2	Overtakelse	55
42.3	Overtakelse av objekter som tilføres i kontraksperioden	55
43	Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)	55
43.1	SHA-plan	55
43.2	Hovedbedrift og samordningsansvar	56
43.3	Opplæring og kompetanse	56
43.4	Arbeidsvarslingsplan	57
43.5	Ytre miljø.....	57
43.6	Spesielle bestemmelser om forholdet til håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved arbeid i vegtunneler under drift	58
43.7	Avfallshåndtering	59
43.8	Dokumentasjon og rapportering	60
43.9	Byggherrens sanksjonsrett.....	60
43.10	Sjåførkort	60
43.11	Klimagassutslipp - Spesiell rapportering av drivstoff- og energiforbruk.....	60
43.12	Miljødeklarasjon – EPD og tilhørende volum/mengder.....	60
43.13	Brøytetikk – Årlige volum som settes ut og samles inn	60
44	Forbedrende og optimaliserende tiltak	60
45	Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter og forbud mot russisk bitumen	61

1 Definisjoner

Arbeidsvarsling	Samlebegrep som omfatter varsling, sikring og trafikkregulering i forbindelse med gjennomføring av arbeid på og langs veg.
Avvik	Tilstand/situasjon som ikke er i samsvar med kravene i kontrakten. Dette omfatter også situasjoner der det er gitt rom for tiltakstid. F.eks. vil et skjevt skilt være et avvik også før det har gått 4 uker. Begrepet kan også inkludere standardavvik som ligger utenfor det entreprenøren har ansvar for å utbedre.
Bærbart utstyr	Alt utstyr med egenvekt under 50 kg.
Dokumentere Dokumentasjon	Framstille, samle og sammenstille informasjon i dokumenter uansett medium (papirdokument, datafiler, fotografi, videoopptak, mm) i den hensikt å bevise eller sannsynliggjøre et påstått forhold (behov, tilstand, hendelse, utført aktivitet, mm). Kontraktskrav om «dokumentasjon» eller «å dokumentere» innebærer at entreprenøren skal oppbevare dokumentasjonen slik at den kan oversendes til eller framvises for byggherren på forespørsel fra byggherren.
Driftskontrakt Driftsoppgaver	Entreprisekontrakt for drift og vedlikehold, omfatter både driftsoppgaver og vedlikeholdsoppgaver. Rutiner/oppgaver som gjentas med kortere syklustid enn 10 år anses som hovedregel som drift. Utskifting av objekter med forventet levetid inntil 10 år anses som hovedregel som drift. Utskifting av objekter med forventet levetid mer enn 25 år anses som hovedregel som vedlikehold. Objekter med forventet levetid mellom 10 og 25 år vurderes særskilt i hvert enkelt tilfelle. For eksempel kan utskifting av rekkverk i noen tilfeller være drift og i andre tilfeller være vedlikehold. Oppretting av noen meter rekkverk som følge av påkjørsel/skade er drift. Utskifting og oppgradering av en lengre strekning rekkverk til dagens krav er vedlikehold. Ved bestillingen av den enkelte deloppgave innenfor kontrakten vil byggherren klargjøre om vedkommende bestilling gjelder drift eller vedlikehold. De fleste arbeidsoppgavene som inngår i kontrakten er driftsoppgaver.
Egenkontroll	Den kontroll med tilhørende dokumentasjon og rapportering som entreprenøren selv skal gjøre i henhold til krav blant annet i kap. C3, pkt. 8.
Ferdselsareal	Der begrepet «ferdselsareal» er benyttet, menes det samme som «trafikkareal».

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

Funksjon	Beskrivelse av et objekts anvendelse eller for anvendelsen nødvendig egenskap.
Funksjonsansvar	Helhetlig ansvar for beslutning, planlegging, prosjektering, utførelse, kvalitetssikring, oppfølging, dokumentasjon og rapportering av tiltak som er nødvendig for å overholde kontraktens krav samt dokumentasjon og rapportering av resulterende tilstand og funksjon.
Funksjonskrav	Funksjon spesifisert i målbare termer.
Funksjons-spesifikasjon	Spesifikasjoner basert på funksjonskrav.
Hendelser	Ulykker, kjøretøyhavari, skred, flom, hærverk, skade på objekt, arrangement etc.
Lastebil	Der det i denne kontrakten er stilt krav om bruk av lastebil, gjelder dette som krav til bruk av bil i «Bil gruppe N 3», jf. kjøretøyforskriftens §2-2 og med tillatt totalvekt over 25000 kg.
Leverandør	Entreprenøren
Liten hjullaster	Der det i denne kontrakten er stilt krav om bruk av liten hjullaster skal slik hjullaster ha en totalvekt mellom 5.000 og 10.000 kg.
Mangel	Det foreligger mangel dersom kontraksarbeidet ikke er i den stand byggherren har krav på etter kontrakten, og dette skyldes forhold entreprenøren svarer for.
Objekt	Fysiske bestanddeler på, i og langs vegen som beskrives gjennom type/geometri, lokalisering, egenskaper, tilstand og antall/lengde/areal/volum e.l. Begrepet benyttes i NVDB også på elementer tilknyttet vegen som f.eks. vinterdriftsklasse og ÅDT.
Objekt-registrering	Registrering, dokumentasjon og rapportering av antall/lengde/areal/volum e.l., endringer av antall/lengde/areal/volum e.l. inkl. tidspunkt for endringen, lokalisering og tilstand for objekter f.eks. med henblikk på ajourhold av NVDB-registre.
Oppdragsgiver	Byggherren

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

Rapport Rapportere	<p>Innberetning til byggherren med informasjon om forhold eller situasjon (tilstand, hendelse, utført aktivitet, mm).</p> <p>Kontraktskrav om «rapport» eller «å rapportere/rapportering» innebærer også krav om dokumentasjon av det aktuelle forholdet.</p> <p>Kontraktskrav om «rapport» eller «å rapportere/rapportering» innebærer at entreprenøren på eget initiativ skal oversende informasjonen til byggherren, med mindre annet framgår av den spesifikke sammenhengen begrepet brukes i.</p>
Rettholt	<p>Utstyr/metode for manuell måling av overflaters jevnhet. Måling av jevnhet skal foretas iht bestemmelsene i <i>håndbok R610 Standard for drift og vedlikehold av riksveger og Rapport nr. 2505, Reseptorienterte asfaltkontrakter- Kontroll og dokumentasjon av utførelse, vedlegg 6, Teknologiavdelingen, Vegdirektoratet.</i></p> <p>Rettholtens lengde skal være iht kap. D1. Dersom kap. D1 ikke angir bestemmelser om rettholtens lengde, gjelder bestemmelsene om rettholtlengder gitt i <i>håndbok R610 og Rapport nr. 2505.</i></p>
Rode	<p>Den arbeidsstrekningen som er angitt i vinterplanen for en bestemt maskin eller kjøretøy ved utførelse av aktuell vinterdriftsoperasjon under definerte forhold.</p> <p>Arbeidsstrekningens lengde skal ikke overstige den strekningen som kan kjøres innenfor kravet til syklustid for den aktuelle arbeidsoperasjonen for kjøretøyet.</p>
Sideanlegg (plass)	<p>Anlegg langs veg, adskilt fra vegen og med egen inn- og utkjøring. Omfatter rasteplass, døgnhvileplass, delområde ved ferjekai, kollektivknutepunkt, godsterminal, omlastingsplass, parkeringsplass, kjettingplass, kontrollplass m.m.</p>
Sideentreprenør	<p>Entreprenører som på samme sted har selvstendige kontrakter med byggherren om utførelse av arbeider.</p>
Sideområde	<p>Sideområde omfatter areal utenfor vegkant og består av følgende arealer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Grøfteskråning• Skjærings- og fyllingsskråning• Sideterreng (areal utenfor skjæringstopp og fyllingsfot)
Statens vegvesen	<p>Forvaltnings-/myndighetsorganisasjonen Statens vegvesen</p>
Strekning	<p>Strekning kan både bety en vegstrekning (fra et snitt til et annet), eller strekning slik denne er definert i håndbok V830.</p>

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

Stikkprøve-kontroll	Byggherrens systematiske kontroll for oppfølging av tilstanden på vegnettet.
Syklustid (vinterdrift)	Tidsbruk mellom hver gang hele brøyte-/strøarealet er bearbeidet med brøyting eller strøing. Syklustid beregnes uten forsinkelser som skyldes trafikk eller hendelser.
Trafikkareal	Areal (veg, gate, fortau, bru, kai, plass e.l.) beregnet for ferdsel, parkering, venting eller stopp av fotgjengere eller kjøretøy.
Tredjepart	Alle andre enn entreprenøren og hans medhjelpere, byggherren og vegeieren/vegforvalteren.
Vedlikeholdsoppgaver	Se definisjon for «Driftskontrakt» og «Driftsoppgaver».
Vegbane	Kjørefelt, sykkel felt, sperreområde, lomme, parkeringsfelt, kantsteinsklaring og skulder.
Vegkant	Linje i kant av vegbanen/trafikkarealet, der vegskulder går over i grøft/skråning/grøntareal, eller der trafikkareal møter tilstøtende konstruksjon (mur, bygning e.l.).
Vegnett	Veger inkludert kryssdeler, sideanlegg og gang- og sykkelveger med tilhørende objekter inkludert sideområder, utstyr og installasjoner som omfattes av kontrakten.
Vegområde	Areal som eies eller forvaltes av Møre og Romsdal fylkeskommune.

Begrep og forkortelser

Brutus	Statens vegvesens FDV-system for bruer.
Datafangst	Webbasert verktøy for kontroll, redigering og registrering av objekter i NVDB. Mer info på: https://www.vegdata.no/datafangst/ .
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold.
HMS	Helse, miljø og sikkerhet.
HMS Reg	System for elektronisk rapportering og oppfølging av HMS oppgaver relatert til driftskontrakter
ISY Road	System for elektronisk rapportering og oppfølging av oppgaver relatert til driftskontrakter.

MOTIV	Statens vegvesens kostnadsmodell for beregning av kostnader til drift og vedlikehold.
NVDB	Nasjonale Vegdatabank.
Plania	Statens vegvesens FDV-system for bl.a. tunneler.
VTS	Den regionale vegtrafikksentralen.
ÅDT	Årsdøgntrafikk. Gjennomsnittlig antall kjøretøy pr. døgn samlet i begge kjøreretninger.

2 Kontraktdokumenter

Noen dokumenter i kontrakten kan foreligge i flere format. Ved uoverensstemmelse mellom dokumenter i ulike format gjelder dokumentet i dokumentformatet angitt i kap. A1.

Hvis det er motstrid mellom bestemmelser og opplysninger i kap. D2-H eller D2-S17 og i øvrige kontraktdokumenter, gjelder bestemmelser og opplysninger i øvrige kontraktdokumenter foran motstridende bestemmelser og opplysninger i kap. D2-H eller D2-S17, uavhengig av den generelle rangordningsbestemmelsen i kap. C2, pkt. 2.

3 Mål for kontrakten og dens gjennomføring

3.1 Samfunnsansvar

Entreprenøren har gjennom kontrakten påtatt seg et samfunnsansvar for å ivareta trafikksikkerhet, framkommelighet, miljø og service overfor trafikantene, vegens naboer og samfunnet for øvrig, innenfor kontraktens ansvarsområde og krav.

3.2 Mål og arbeidsform

Kontrakten skal sikre effektiv drift og vedlikehold av vegnettet samt optimal bruk av de midlene som settes av til gjennomføring av kontrakten.

Arbeidet skal utføres med gjensidig respekt og aksept mellom partene mht. partenes verdier, rammer og mål samt deres ulike roller og interesser.

Byggherren og entreprenøren skal i dialogen om kontraktsarbeidet være samarbeidsorientert og løsningsorientert. Samarbeidet skal være i tråd med det omforente resultatet av samhandlingsprosessen, jf. kap. C2 pkt. 8 og kap. C3 pkt. 7.

3.3 Mål for drift og vedlikehold

Verdigrunnlag, visjon og mål for Møre og Romsdal fylkeskommune skal legges til grunn for arbeidet som denne kontrakten omfatter.

Visjon

- En tydelig medspiller

Formål

- Vi utvikler og tar vare på et sikkert, miljøriktig og effektivt transportsystem. Dette skjer på godt faglig grunnlag og i samspill med politikere, brukere og andre interessenter.

Verdier

Møre og Romsdal fylkeskommune legger vekt på at de demokratiske verdiene skal være grunnlag for hvordan alle tilsette ivaretar oppgavene sine.

Våre samfunnsoppdrag bygger på verdiene:

- Respekt
- Likeverd
- Medraderett
- Fellesskapsansvar
- Åpen organisasjon

Nullvisjonen

Nullvisjonen er en visjon om et transportsystem som ikke fører til tap av liv eller livsvarig skade. Den innebærer en ambisjon om en markant og varig reduksjon i antall drepte og varig skadde i trafikken. Nullvisjonen bygger på en erkjennelse om at det er menneskelig å gjøre feil og at ulykker vil forekomme også i framtiden. Derfor må vi jobbe for å redusere skadene i de ulykkene vi ikke klarer å forhindre. En menneskelig feilhandling i trafikken skal ikke føre til død eller varig skade.

Mål

Drift og vedlikehold av vegnettet skal sikre:

Framkommelighet: Lave transportkostnader, kort reisetid og god tilgjengelighet for alle trafikanter. Drift og vedlikehold skal utføres slik at det fører til minst mulig forsinkelser eller andre ulemper for alle trafikanter.

Trafikksikkerhet: Begrense antall skadde og drepte samt materielle skader. Drift og vedlikehold skal utføres slik at gjennomføringen ikke fører til trafikkulykker. Framtidig ulykkesrisiko skal også vurderes.

Miljø: Begrense miljøproblemene knyttet til veger og vegtrafikk samt til utførelsen av drifts- og vedlikeholdsoppgaver mht støy og forurensning, kultur- og naturmiljø, landskapsbilde og arealdisponeringer.

Universell utforming: Objekter, ruter eller strekninger etablert som en del av universell utforming av transportsystemet, skal beholde sin tiltenkte funksjon gjennom hele året.

Service: Det skal ytes god service overfor trafikanter og vegens naboer.

Økonomi: Samfunnsmessig optimal forvaltning av eksisterende vegkapital, og samfunnsmessig optimal bruk av de økonomiske midler som står til byggherrens disposisjon.

4 Krav til utførelse av drift og vedlikehold

Drifts- og vedlikeholdsoppgaver er de oppgaver og rutiner som utføres for at vegnettet skal fungere som planlagt og for å opprettholde vegnettets kvalitet. Dette kan også inkludere utbedring av vegnettet.

Kontrakten beskriver krav til standard for drift og vedlikehold. Kravene gjelder hele vegnettet.

Kontrakten beskriver hva entreprenøren har ansvar for. Ansvarer gjelder uansett utløsende årsak, eksempelvis også hærverk og tyveri, der annet ikke er beskrevet.

Vegnettet skal fungere i henhold til sin hensikt. Objekt skal være fritt for avvik som er til fare for trafikanter eller andre, reduserer objektets funksjon, reduserer objektets levetid, skjemmer objektet eller innebærer andre avvik i forhold til opprinnelig utforming og utførelse. Entreprenøren skal sørge for at vegnettet er framkommelig for alle trafikanter gjennom hele året (unntak gjelder for vinterstengte veger), i henhold til kontraktens standard for vegnettet, med sikring av trafikksikkerhet, miljø, universell utforming og service for trafikantene og vegens naboer. Entreprenøren skal også ivareta vegnettets estetiske utforming.

Entreprenørens funksjonsansvar utløses når det oppstår eller vil oppstå avvik fra kontraktens krav. Entreprenøren må på eget initiativ planlegge, identifisere behov og iverksette tiltak.

Tilstand som utvikler seg gradvis over tid på grunn av vekst eller nedbrytning (slitasje, alder o.l.) skal utbedres før avvik oppstår.

Avvik som oppstår ved utførelse av inspeksjon, drift og vedlikehold skal utbedres umiddelbart.

Entreprenøren skal selv sørge for at han har tilgjengelig utstyr, mannskap, kompetanse og informasjon som er nødvendig for å utføre arbeidet i henhold til kontrakten. Dette gjelder også vaktberedskap og mannskaps-/maskinberedskap. Entreprenøren skal innenfor kontraktens krav selv velge metode, tiltak og ressurser.

Utførelse av prosesser med annen enhet enn rundsum

Prosser med annen enhet enn rundsum skal utføres i samråd med byggherren etter skriftlig bestilling, dersom annet ikke er beskrevet/avtalt.

Entreprenørens utførelse av kontraktsarbeid

Entreprenøren skal utføre kontraktsarbeidet på en fagmessig og aktsom måte, og legge vekt på sikkerheten slik at skade på person og eiendom unngås.

Spesiell aktsomhet skal utvises i forhold til trafikksikkerhet, trafikkavvikling, arbeidsmiljø og ytre miljø.

Arbeidet skal utføres med serviceinnstilling overfor trafikantene og vegens naboer.

Arbeidet skal utføres i henhold til aktuelle lover, forskrifter og bestemmelser.

Arbeidet skal utføres slik at forstyrrelsen for trafikantene, vegens naboer og øvrige omgivelser minimaliseres, vurdert i forhold til arbeidets viktighet og i forhold til kostnadene for utførelsen av arbeidet. Dette gjelder både valg av utførelsesmetode og tidspunkt for utførelse, sett over døgnet, over uken og over sesongen/året.

Dersom en arbeidsoppgave kan utføres på alternative tidspunkt eller med alternative utførelsesmetoder, skal det velges en utførelsesmetode og et tidspunkt for utførelse som gir minst mulig kostnad for samfunnet. Byggherren har rett til å styre utførelsen av arbeid der entreprenøren ikke har funksjonsansvar.

Det skal nyttes maskiner og utstyr som ikke skader vegnettet, og som er til minst mulig forstyrrelser for trafikantene, vegens naboer og andre.

Det skal søkes benyttet materialer og metoder som muliggjør gjenbruk ved fremtidig drift og vedlikehold.

Det skal søkes benyttet metoder, maskiner og utstyr som minimaliserer utslipp av klimagasser og andre negative påvirkninger av ytre miljø.

Vegnettet er av varierende alder og opprinnelse, og ikke overalt utformet eller sikret iht. gjeldende bestemmelser for nye veganlegg. Ved hendelser og skader på vegnettet kan det oppstå tilfeller der det ut fra hensyn til f.eks. framtidig trafiksikkerhet og påkjørsel, eller framtidige drift- og vedlikeholdskostnader, kan være ønskelig å vurdere annen utforming/utførelse som alternativ til å utbedre/reparere iht. opprinnelig utforming. I slike tilfeller skal entreprenøren før utbedring/repasjon identifisere problemstillingen og kontakte byggherren for avklaring av ev. endret utførelse.

Spesielt om reparasjon av skader

Reparasjon av skader voldt av kjent/ukjent motorvogn, jf. kap. C3, pkt. 15, og reparasjon av skader som ligger utenfor entreprenørens funksjonsansvar, jf. kap. C3, pkt. 31, og der reparasjonsarbeidene samtidig er av en slik art at de tilhører denne kontrakten, og ikke annen parallell og på skadetidspunkt gjeldende kontrakt, er en del av entreprenørens kontraktsforpliktelse og er følgelig ikke en endring. Slike arbeider skal ikke inngå i beregningen av 15% i kap. C1 pkt. 19.1 tredje avsnitt. Arbeidene vil likevel bli håndtert som endringsarbeider, jf. kap. C1, pkt. 19 og kap. C3, pkt. 35.

For slike arbeider som omfatter reparasjon av skader etter en hendelse, og der de aktuelle reparasjonsarbeidene totalt forventes å beløpe seg til en kostnad på over 5% av kontraktssummen, eller over 15 mill. kr, selv om dette ikke skulle utgjøre så mye som 5% av kontraktssummen, forbeholder byggherren seg retten til å lyse ut de deler av arbeidet som egner seg i egne entrepriser. I slike tilfeller hvor arbeider kan lyses ut i egne kontrakter, er heller ikke aktuelle deler av arbeidet omfattet av entreprenørens kontraktsforpliktelser. Hendelser som medfører skader flere steder innenfor kontraktsområdet av samme årsak, innenfor en tidsperiode på 24 timer, regnes som én hendelse.

Tiltakstider

Tiltakstid er tiden fra avvik oppstår til avvik er utbedret. Tidspunkt hvor avvik fra krav oppstår vil i praksis bety tidspunkt hvor kunnskap om avviket foreligger eller burde foreligget.

Avvik skal sikres iht. krav i prosess 18.3 i kap. D1.

Dersom annet ikke framkommer av kap. D1, skal avvik som medfører redusert funksjon eller levetid (objektet fyller ikke sitt formål, levetid reduseres eller levetidskostnader øker) utbedres innen 1 uke ved ÅDT over 3000, ellers innen 2 uker. Øvrige avvik skal utbedres innen 4 uker, dersom annet ikke framkommer av kap. D1.

Tiltakstidene gjelder for alle kontraksarbeider, også endringsarbeider.

For utbedring av større skader som ligger utenfor entreprenørens funksjonsansvar, eller utførelse av oppgaver der tiltakstid er irrelevant, gjelder at arbeidet skal påbegynnes innen 2 uker fra bestilling, dersom annet ikke er avtalt. For slike arbeider skal det avtales frist for ferdigstillelse.

Ressursdimensjonering

Der det er stilt konkrete krav til ressursdimensjonering i kontrakten, inkluderer dette ikke ressurser som entreprenøren må ha for å utføre andre kontraksarbeider eller følgearbeider, som f.eks. utstyr for lasting av strømidler på bil, driftstiltak på eget riggområde osv. Dersom entreprenøren velger å utføre oppgave med funksjonsansvar på annen måte enn den byggherren har lagt til grunn for ressursdimensjoneringskravet, gjelder tilsvarende.

Spesielle krav til kjøretøy, maskiner og håndholdt utstyr.

Lastebiler som benyttes under vinterdrift i kontrakten, skal tilfredsstillere Euro 6 krav. Traktorer/ redskapsbærere/hjullastere som benyttes under vinterdrift i kontrakten, skal tilfredsstillere steg IV krav.

GPS-styrt preventiv salting:

Spredere som brukes til preventiv strøing av salt på vinterdriftsklasse DkB og DkC skal være GPS-styrt. Sprederen skal endre både bredde og mengde selv etter at sjåføren har lagt inn grunnmengde i innstillingen. Entreprenøren må på forhånd kjøre opp ruter for å legge inn bredder og mengdejusteringer på punkter i roden.

Veghøvel som benyttes under vinterdrift i kontrakten, skal tilfredsstillere minimum steg IIIa krav.

Utstyr som benyttes kun til lasting/lossing på lager, skal tilfredsstillere minimum steg III krav.

Alle kjøretøy til bruk ved inspeksjon og forflytting av mannskap skal tilfredsstillere Euro 6 krav.

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

Alt håndholdt utstyr som benyttes i forbindelse med prosess 74.8 «Skjøtsel av grøntareal og skråninger» skal være nullutslippsmaskiner.

Entreprenør skal dokumentere at kravet er oppfylt hvert år innen 01.mai, basert bl.a. på oversikt over kjøretøy og maskiner oppsatt i vinterplanen for vintersesongen.

5 Trafikkavvikling

Tillatt arbeidstid på og langs veg fastlegges ut fra krav til akseptabel forsinkelse for trafikantene som vist i tabellen under:

Veg med færre enn 4 kjørefelt og ÅDT:	Veg med 4 eller flere kjørefelt og ÅDT:	Akseptabel forsinkelse
≤ 5 000		15 min.
5 001 – 10 000	≤ 30 000	10 min.
> 10 000	> 30 000	5 min.

Vinterdrift er unntatt fra disse bestemmelsene. Det samme gjelder for sikring av trafikkfarlige forhold.

Ved arbeider med behov utover dette må eventuelt utvidet stengning forhånds godkjennes av byggherren i hvert enkelt tilfelle.

Trafikkavviklingen skal så langt råd er tilpasses rutetidene på eventuelt nærliggende ferjesamband.

Tidsrom hvor ett kjørefelt er tillatt sperret er som vist i tabellen under dersom ikke annet fremkommer av andre bestemmelser i kontrakten:

Veg med færre enn 4 kjørefelt og ÅDT:	Veg med 4 eller flere kjørefelt og ÅDT:	Tillatt sperretid
≤ 5 000		Hele døgnet
5 001 – 10 000	≤ 30 000	0900 – 1400 og 1900 – 0600
> 10 000	> 30 000	2100 – 0600

6 Byggemøter

Representantene for partene og relevant nøkkelpersonell skal stille i byggemøtene.

7 Oppstartmøte, samhandlingsprosess og samarbeidsmøter

7.1 Oppstartmøte og samhandlingsprosess

Formen for og omfanget av ulike underentreprenørers deltakelse i samhandlingsprosessen vurderes av partene, bl.a. i lys av krav stilt i kap. C3, pkt. 8.

Første gjeldende versjon av oppsummeringsdokumentet som er omtalt i nest siste avsnitt i kap. C2, pkt. 8 skal undertegnes før kontraktsarbeidens start 1. september. Dokumentet skal forelegges og aksepteres av alle underentreprenører og innleide arbeidstakere som forutsetning for deres engasjement i gjennomføringen av kontraktsarbeidene.

I tillegg til å oppfylle krav i kap. C2, pkt. 8 skal samhandlingsprosessen omfatte:

Entreprenørens ledelsessystem for kvalitet og miljø med tilhørende planer

Før kontraksarbeidene starter skal det foretas en felles gjennomgang av entreprenørens ledelsessystem med tilhørende planer for kontraksarbeidene. Kap. D2-K og kap. D2-M omfatter en del målepunkter for hva en slik gjennomgang skal inneholde.

Gjennomføring av felles kontroller hvor representanter for begge parter deltar

Hensikten med dette er at partene skal få en felles forståelse av hva som representerer mangler i utførelsen av kontraksarbeidet og sammen bli enige om nødvendige forbedringstiltak. Det skal gjennomføres minst 12 felles kontroller pr 12-måneders periode fordelt på forskjellige vegruter, prosesser og sesonger. Disse kontrollene skal gjennomføres på samme måte og med deltakelse av samme personell som byggherren ellers benytter ved gjennomføring av egen stikkprøvekontroll.

7.2 Samarbeidsmøter

Underentreprenører som i hovedsak kun har ansvar for vinterdrift på en del av vegnettet i kontrakten, skal normalt ikke delta på samarbeidsmøter. I hvilken grad øvrige underentreprenører evt. skal delta på samarbeidsmøtene, vurderes av partene i forkant av hvert møte.

8 Styring av kontrakten – Ledelsessystem med tilhørende planer

8.1 Krav til ledelsessystem for kvalitet og miljø

Ledelsessystem for arbeidsmiljø

Entreprenøren skal innen 12 måneder etter oppstart av kontraksarbeidene være sertifisert etter NS-ISO 45001:2018. Senest ved oppstart av kontraksarbeidene skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på at arbeidet med sertifisering er igangsatt.

Entreprenøren skal minst for den del av organisasjonen som har kontraktsforpliktelser i forhold til byggherren; etablere, innføre, vedlikeholde og når nødvendig ajourføre et ledelsessystem for arbeidsmiljø som er i samsvar med kravene i NS-ISO 45001:2018. Dette kravet skal være fullt oppfylt fra kontraksarbeidenes start, uavhengig av om sertifisering på vedkommende tidspunkt er på plass eller ikke.

Ledelsessystem for miljø

Entreprenøren skal innen 12 måneder etter oppstart av kontraksarbeidene være sertifisert etter NS-EN ISO 14001:2015. Senest ved oppstart av kontraksarbeidene skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på at arbeidet med sertifisering er igangsatt.

Entreprenøren skal minst for den del av organisasjonen som har kontraktsforpliktelser i forhold til byggherren; etablere, innføre, vedlikeholde og når nødvendig ajourføre et ledelsessystem for miljø som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 14001:2015. Dette kravet skal være fullt oppfylt fra kontraksarbeidenes start, uavhengig av om sertifisering på vedkommende tidspunkt er på plass eller ikke.

Ledelsessystem for kvalitet

Entreprenøren skal innen 12 måneder etter oppstart av kontraksarbeidene være sertifisert etter NS-EN ISO 9001:2015 "Ledelsessystemer for kvalitetsstyring – Krav". Senest ved

oppstart av kontraksarbeidene skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på at arbeidet med sertifisering er igangsatt.

Entreprenøren skal minst for den del av organisasjonen som har kontraksforpliktelser i forhold til byggherren; etablere, innføre, vedlikeholde og når nødvendig ajourføre et ledelsessystem for kvalitet som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2015 "Ledelsessystemer for kvalitetsstyring – Krav". Dette kravet skal være fullt oppfylt fra kontraksarbeidenes start, uavhengig av om sertifisering på vedkommende tidspunkt er på plass eller ikke.

Ledelsessystem og tilhørende planer

Ledelsessystemet med tilhørende planer som skal være innført i organisasjonen ved kontraksarbeidenes start skal omfatte alle arbeider og produkter som entreprenøren har ansvar for.

Entreprenøren skal etablere et program for interne revisjoner, førstepartsrevisjon, som sendes byggherren senest innen kontraksarbeidenes start og når det oppdateres. Retningslinjene i NS-EN ISO 19011:2018 skal ligge til grunn for interne revisjoner. Entreprenøren skal gjennomføre revisjoner i henhold til programmet og når det er påkrevd og ikke med lengre opphold enn 6 måneder mellom hver revisjon. Kopi av revisjonsrapport skal sendes byggherren innen 14 dager etter at en revisjon er gjennomført. I oversendelsen til byggherren skal entreprenøren gjøre rede for hvordan eventuelle avvik og andre observasjoner etter revisjoner vil bli behandlet videre i egen organisasjon, og dokumentere hvordan tidligere påpekte avvik og observasjoner er håndtert.

Entreprenørens planer skal oppfylle kravene i pkt. 8 i ISO-standardene for ledelsessystem, skal dekke alle operasjoner i driften og inkludere alle planer og elementer som er stilt krav om i kontrakten. Planene skal foreligge før kontraksarbeidenes start. Deler av planene omtalt i kap. C3, pkt. 8.3 knyttet til aktiviteter som først opptre senere enn 4 måneder etter kontraksarbeidenes start kan foreligge senere eller etter avtale med byggherren, men skal i alle tilfeller forelegges byggherren minst 50 dager før arbeidene igangsettes.

Tidspunkt for utførelse av arbeid med særlig risiko skal så langt mulig framgå av planene.

I planene skal det beskrives hvordan grunnlaget for fakturering skal utarbeides, inkl. håndtering av prisregulering og mva.

Entreprenørens ledelsessystem skal tilpasses denne kontrakt før kontraksarbeidenes start og oppdateres ved behov. Byggherren skal ha tilgang til dokumentasjon som viser at dette er oppfylt.

Entreprenøren skal gi relevant informasjon etter behov til bl.a. perioderapporter og årsrapporter som byggherren utarbeider.

Byggherren vil gjennomgå entreprenørens planer og prosedyrer, og gi sine kommentarer til innholdet. Byggherrens gjennomgang av planer og prosedyrer reduserer ikke entreprenørens ansvar for resultatet ved gjennomføring av kontraksarbeidet.

Leverandørrevisjon

Entreprenøren skal stille nødvendige ressurser tilgjengelig hvis byggherren ønsker å gjennomføre en leverandørrevisjon. Med leverandørrevisjon menes revisjon hvor byggherren er oppdragsgiver for revisjonen og entreprenøren er den reviderte parten. Byggherren utpeker en revisjonsleder sammen med et evt. revisjonslag som utfører revisjonen. Revisorene som byggherren peker ut, skal ha rett til innsyn i dokumenter som angår:

- entreprenørens ledelsessystem
- utførelsen av kontraksarbeidet
- produksjonsprosessen
- de deler av entreprenørens styringssystem som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten
- dokumentert informasjon som foreligger som bevis på ledelsens gjennomgang iht krav i pkt. 9.3 i ISO-standardene for ledelsessystem

Denne listen er ikke uttømmende.

I forbindelse med en leverandørrevisjon, har byggherren rett til å utføre intervjuer av personell som inngår i den del av organisasjonen som har kontraksforpliktelser i forhold til byggherren og dessuten foreta inspeksjon og kontroll. Entreprenøren skal i denne forbindelse yte rimelig assistanse.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos underentreprenører.

En leverandørrevisjon skal varsles av byggherren minimum 4 uker før utførelstidspunktet. Varselet skal inneholde opplysninger om revisjonstype, tema, omfang og kriterier.

8.2 Ressurs- og organisasjonsplan

Ressursplanen skal vise totaloversikt for kontraksarbeidene over alt mannskap, lokaler, depot, maskiner og utstyr med lokalisering. Det skal framgå hvilke ressurser som er entreprenørens egne, og hvilke ressurser som tilhører hvilke underentreprenører.

Organisasjonsplanen skal vise oversikt over navngitte nøkkelpersoner på kontrakten, samt stillingsbeskrivelse for lederfunksjonene, kvalitetsfunksjonene og beredskapsfunksjonene, deres ansvar, fullmakter og formelle kontaktlinjer.

Vurdering av om ressurs- og organisasjonsplan er tilfredsstillende utarbeidet og implementert, vil blant annet omfatte forholdene angitt i sjekklister gitt i kap. D2-K.

8.3 Aktivitetsplaner, møter og kompetanse

8.3.1 Plan for, gjennomføring av og krav til inspeksjoner og kontroll

Entreprenøren skal etablere og vedlikeholde en plan for systematisk kontroll av vegnettet. Dette innebærer inspeksjon, overvåking og andre former for registrering av tilstand i forhold til kontraktskravene.

Planen skal blant annet omfatte:

1. Generell inspeksjon, dvs. rutinemessig inspeksjon og overvåking av vegnettet iht. kap. D1, prosess 18.21.
2. Egeninspeksjon, dvs. entreprenørens inspeksjon og registrering med henblikk på planlegging av kontraksarbeidet

Planen skal bl.a. beskrive inndeling av vegnettet i kontrollruter for inspeksjon, overvåking og registrering for de ulike formål.

Planen skal inneholde vurderinger for alle typer oppgaver angitt i kontraktens kap. D1 knyttet til risiko for avvik i gjennomføring av kontrakten. I vurderingen av behov for kontroll langs vegnettet, inngår også vegtype/trafikkvolum, sesong (vinter/sommer) samt kontrollens formål. Planen skal tilfredsstillende kontraktens krav til kontrollfrekvenser for både generell inspeksjon og øvrige beskrevne inspeksjoner.

Inspeksjonene skal gjennomføres iht. planen og fange opp alle avvik og tiltaksbehov. Der inspeksjonene avdekker behov for gjennomføring av tiltak uten funksjonsansvar, skal behov rapporteres til byggherren. I tillegg til de frekvensbaserte inspeksjonene skal entreprenøren foreta annen/supplerende inspeksjon når forholdene (vær, værmeldinger, klimadata, skredvurderinger, stor vannføring, sterk vind, spesielle arrangement, trafikale forhold, andre hendelser, meldinger fra byggherren, VTS, tredjemann osv.) tilsier behov for dette.

8.3.2 Beredskapsplan

Beredskapsplan skal inneholde prosedyre for å ivareta kontakten til byggherren og beredskap for å ivareta trafikkavvikling m.m. året rundt.

Byggherrens egen varslingsplan og beredskapsplaner skal inkluderes i og være en del av denne beredskapsplanen. Byggherrens varslingsplan og beredskapsplaner som er aktuelle for denne kontrakten, finnes i kap. D2-H og D2-S17. Endringer i byggherrens planer vil bli meddelt skriftlig til entreprenøren.

Planen skal blant annet beskrive og presentere:

- Skiftordninger, vaktlister og beredskapslager
 - Skiftordninger med angitt tidsperiode, navngitt deltagende person, tilknytning til enhet, telefonnummer og skiftenes varighet (klokkeslett)
 - Vaktliste for alt deltakende personell med telefonnummer
 - Oversikt over hvor beredskapsmateriell er plassert, eks. skilter for omkjøring
 - Oversikt over annet aktuelt utstyr for fjerning av trær, rydding av skred, sperremateriell og hvilket materiell som finnes på det enkelte sted
- Dokumentasjon på eventuelle dispensasjoner
 - Dispensasjoner fra Arbeidstilsynet (overtid o.l.)
 - Underskrevne avtaler mellom arbeidsgiver/arbeidstaker ved skiftarbeid
- Varslingsrutiner

- Internt i organisasjonen
- Utkalling av ekstrapersonell
- Varslingsrutiner mot VTS (jf. C3 pkt. 8.4 og *håndbok R612 Vegmeldingstjenesten*)
- Varslingsrutiner mot byggherren (jf. pkt. 8.4)

- Tilgjengelig reservepersonell, maskiner og utstyr
 - Oversikt over reservepersonell som kan tilkalles på kort varsel. Oppgi hvor lang tid det tar fra de tilkalles til de kan være i arbeid.
 - Oversikt over reservemaskiner og -utstyr som kan hentes inn på kort varsel. Oppgi hvor lang tid det tar fra de tilkalles til de kan være i arbeid.
 - Komplette telefonliste for aktuelt reservepersonell og utstyr

- Byggherrens varslings- og beredskapsplaner
 - Oversikt over faste omkjøringsruter

I tillegg skal entreprenøren utarbeide:

- planverk som viser organisering, ressurser og rutiner for å ivareta entreprenørens ansvar knyttet til hendelser beskrevet i kap. D2-S17, herunder hvordan kontakt mot byggherren og øvrige som skal involveres, skal skje.

Byggherrens beredskapsplaner, prosedyrer, sjekklister og instruksjoner i forbindelse med naturfare finnes i kap. D2-ID9400a og D2-S17. Byggherrens planer oppdateres når det skjer endringer med betydning for planene.

8.3.3 Vinterplan, møter og kompetanse

Vinterplanen skal årlig forelegges byggherren før 1. september. Det første kontraksåret skal planen foreligge før 1. august.

Entreprenøren skal før hver vintersesong og innen 1. oktober, dokumentere at alle som skal arbeide med vinterdriften, har fått nødvendig innføring i og informasjon om vinterplanen.

Planen skal bl.a. beskrive og presentere:

- Tilgjengelig utstyr
 - liste over maskiner og utstyr, antall, type, arbeidsoppgave, lokalisering, arbeidsstrekning, egenskaper (for eksempel plog som er egnet for sporslitt vegbane)
 - reservemaskiner og -utstyr med lokalisering
 - oversikt over utstyr for opprydding etter snøskred

Det skal framgå hvilke ressurser som er entreprenørens egne, og hvilke ressurser som tilhører hvilke underentreprenører.

- Detaljplaner og kapasitetsberegning
Planen skal dokumentere hvordan entreprenøren har gjort kapasitetsberegninger og disposisjoner for å ivareta kravene i prosess 95 i kap. D1. Tiden skal stipuleres for

utrykning og til ferdig utført tiltak på den aktuelle strekningen og for syklustid pr. arbeidsstrekning, inkludert alle nødvendige arbeider, ev. rigg, henting av strømidler, rydding etc.

- Strømiddellagre
 - Stedsangivelse og type lager
 - Volum sand/salt før vintersesongen
 - Plan for etterfylling, evt. avtaler om leveranser/direkte tilgang til eksterne produsenter
 - Opplasting (maskin, annet)
 - Rutiner for frostsikring av salt-/sandutstyr (ev. varmgarasje)

- Fordeling av maskin- og utstyrsenheter på vegnettet
 - Kart med inntegnede brøytstrekninger for hver enhet
 - Kart med inntegnede strøstrekninger for hver enhet
 - Kart/oversikt som viser hvilken standard som gjelder den enkelte strekning
 - Liste over veger og strekninger som viser hvilket utstyr som skal nyttes

- Prioriterte vegstrekninger og spesielle forhold
 - Iht. oversikt fra byggherren i kap. D2-S29
 - Rutinebeskrivelse for prioriteringen
 - Oversikt over stikkrenner med behov for tining
 - Oversikt over punkter (stikkrenner, grøfter m.v.) der det er spesielle tiltaksbehov før vårløsningen
 - Strekninger der fokksnø kan være et problem

- Konkrete saltrutiner i forhold til bl.a. kap. D2-ID9300a

- Strekninger med behov for bortkjøring av snø
 - Iht. oversikt fra byggherren i kap. D2-S29
 - Beskrivelse av rutine for bortkjøring på den enkelte strekning
 - Oversikt over tilgjengelige tippsteder

- Beskrivelse av rutiner for drift, vedlikehold, kalibrering og innstilling av utstyr
 - Vedlikeholdsplan
 - Prosedyre for bruk, kalibrering/kontroll inkl. tidspunkt for kalibrering/kontroll av strøutstyr
 - Prosedyre for innstilling og bruk av plogutstyr
 - Prosedyre for innstilling og bruk av annet aktuelt utstyr
 - Prosedyre for avstemming av målt forbruk strømateriell (fra automatisk dataoppsamling) mot målt faktisk opplastet volum/vekt

- Rutiner og telefonnumre for kontakt med utstyrsleverandør/reparatør for reparasjon av utstyr
 - Telefonliste verksted eventuelt leverandør

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

- Det skal også redegjøres for lagerbeholdning og sted for oppbevaring av slitegods. Entreprenør skal ha lagerbeholdning, samt avtale som sikrer nødvendig slitegods på kort varsel.
 - Telefonliste til leverandører av reservemateriell og slitegods

- Rutiner og ansvar for overvåkning av tilstand på veg og utkalling av mannskap og utstyr
 - Ved snøfall eller varsel om snøfall
 - Ved behov for salting
 - Ved fare for farlige/uventede standardsprang
 - Ved behov for sanding
 - Ved skred og skredfare
 - Ved sesongens første snøfall eller snøfall etter lengre barvegsperioder
 - Ved behov for reserver pga tekniske problemer

Strørutinene skal vise hvor lang tid det tar fra varslene indikerer fare for glatt veg:

 - før tiltak er i gang
 - før hver strekning er behandlet
 - og hvor lang tid det tar mellom hver gang en strekning blir behandlet

- Bemanningsplan for vinterdriften
 - Ressurser i vinterdriften: antall, funksjon og ansvar for overvåking, utførelse og kontroll
 - Reservepersonell til alle funksjoner og for alle maskinenheter
 - Skiftordninger og vaktlister, med angitt tidsperiode, navngitt deltagende person, tilknytning til enhet, telefonnummer og skiftenes varighet (klokkeslett)
 - Vaktliste for alt deltagende personell med telefonnummer

Det skal framgå hvilke ressurser som er entreprenørens egne, og hvilke ressurser som tilhører hvilke underentreprenører.

- Prosedyre for hvordan spesielle værforhold skal håndteres
 - Lave temperaturer når NaCl ikke kan brukes
 - Regn som fryser på bakken
 - Snøfall som er kraftigere enn forutsetningene for kapasitetsberegningene
 - Kraftig fukk

- Dispensasjoner/arbeidstid
 - Dispensasjoner fra Arbeidstilsynet (overtid o.l.)
 - Underskrevne avtaler mellom arbeidsgiver/arbeidstaker som bl.a. regulerer skiftarbeid og overtid

- Plan for opprydding etter snøskred som viser hvilke ressurser som skal brukes og ansvarsforhold. Planen skal omfatte rutiner for varsling, stengning, åpning, skilting, trafikkdirigering og nødvendige etterarbeider med mer. Se også kap. D2-ID9400a.

8.3.3a Vinterplanmøte

Før hver vintersesong skal det avholdes et vinterplanmøte. Deltagere er driftsledelsen hos entreprenør og byggeledelsen hos byggherren. Tema for møtet er vinterplanen og sikkerjobbanalyser (SJA) knyttet til vinterdriften. Entreprenøren skal sende aktuelle SJA-er til byggherren i god tid før møtet.

Byggherren skal kalle inn til møtet.

Byggherren skal skrive referat fra møtet, kopi av referat skal sendes entreprenøren innen to uker etter avholdt møte.

8.3.3b Vintermøte

Årlig vintermøte

Hver høst før vinterberedskapsperioden starter, skal entreprenøren arrangere et møte med de som arbeider med vinterdriften, inkl. ledere og reservepersonell. Byggherren skal inviteres til møtet.

Møtet skal inneholde gjennomgang av:

- vinterplanen
- kontraktens krav knyttet til vinterdriften
- prioriterte og spesielle steder og strekninger
- risikovurderinger og arbeidsinstrukser knyttet til vinterdriften
- rutiner for utarbeidelse og signering av SJA knyttet til vinterdriften
- entreprenørens og byggherrens rutiner for håndtering av ekstraordinære værforhold
- rutiner for å følge med på værvarsler og for utkalling
- kjøreforholdsmeldinger
- varslings- og meldingsrutiner

Forbedringer og endringer siden forrige sesong skal gjennomgås spesielt.

Entreprenøren skal skrive referat fra møtet, kopi skal sendes byggherren innen to uker etter avholdt møte.

Vintermøte før kontraktens første vintersesong

Høsten før kontraktens første vinterberedskapsperiode, skal entreprenøren i tillegg til det årlige vintermøtet arrangere et møte med alle som arbeider med vinterdriften, inkl. ledere og reservepersonell. Byggherren skal inviteres til møtet og skal være ansvarlig for møteprogrammet. Møtet skal inneholde en gjennomgang av:

- Trafikksikkerhet
- HMS-forhold ved vinterdrift
- Spesielle forhold i kontrakten og tilhørende planer (skredpunkt, høyfjellstrekninger og andre værutsatte strekninger, kritiske punkter på vegnettet for tunge kjøretøy, mm)
- Spesiell informasjon om lokal meteorologi
- Andre saker

Dersom entreprenøren foretar vesentlige utskiftninger i vinterdriftspersonalet seinere år i kontraksperioden, skal entreprenøren på byggherrens anmodning arrangere et tilsvarende vintermøte for nytt personell før vinterberedskapsperioden også de øvrige år. Byggherren skal tilpasse innholdet av dette møtet til nyansatt/nytiltrådt personell og de behov som foreligger for den aktuelle vintersesongen.

Byggherren skal skrive referat fra møtet, kopi skal sendes entreprenøren innen to uker etter avholdt møte.

8.3.3c Vinterdrift: Krav til kompetanse

Styring og utførelse av vinterdrift

Alle som skal arbeide med vinterdrift i kontrakten og skal styre eller utføre vinterdrift, skal ha nødvendig kompetanse, teoretisk og praktisk, innen vinterdrift.

Entreprenøren skal:

- Fastlegge nødvendig kompetanse, teoretisk og praktisk, ut fra kontraktens krav for personell som utfører vinterdrift
- Vurdere personalets kompetansenivå i forhold til kontraktens kompetansekrav
- Gjennomføre opplæring og andre tiltak som er nødvendig for at personellet kan tilfredsstille kontraktens krav til kompetanse
- Vurdere effekten av opplæringstiltakene
- Klargjøre for personellet hvordan deres kompetanse bidrar til å oppnå de krav som er stilt til vinterdriften
- Dokumentere planer som beskriver hvordan disse kravene skal ivaretas og dessuten beskriver hvilke tiltak som skal gjennomføres for å sikre at nødvendig kompetansetest finner sted

Verifisering av kompetanse

Personellets kompetanse skal verifiseres gjennom en kompetansetest basert på kompetansekrav beskrevet i kap. D2-IC0833a. Kompetansetesten skal gjennomføres senest 1. desember den første vintersesongen verifiseringen skal gjelde.

Kravet om verifisering av kompetanse gjelder personell som styrer vinterdrift eller er fører på bil/maskin i vinterdriften. Personell som kun utfører manuelt praktisk arbeid i vinterdriften er unntatt fra dette kravet om verifisering av kompetanse.

Kompetansekravene som skal verifiseres er videre differensiert på følgende personellkategorier:

A Arbeidsledelse

Personell som styrer vinterdrift

Gjelder også personell som utfører vinterdrift selv og har ansvar for utkalling av andre som utfører vinterdrift

Us Utførende/salting

Personell som utfører vinterdrift:

Fører på bil/maskin som strør salt (uansett vinterdriftsklasse)

U Utførende

Personell som utfører vinterdrift:

Fører på annen bil/maskin enn bil/maskin som strør salt

Entreprenøren må avklare hvilken kategori hvert vinterpersonell skal verifiseres for, og melde hver av kandidatene opp i aktuell test i kompetanseportal som gjøres tilgjengelig av byggherren. Verifisering av kompetanse/kompetansetest skal gjennomføres for den aktuelle kategorien på en av vegvesenets trafikkstasjoner. Personer med lese-/skriveansker må melde dette til byggherre i aktuell driftskontrakt i god tid før testen skal avlegges, for å få nødvendig hjelp til gjennomføring.

Det betales gebyr tilsvarende for teoriprøve i klasse B ved gjennomføring av hver kompetansetest. Krav til innbetaling, gebyrenes størrelse for gjennomføring av kompetansetesten etc kan endres og blir regulert av «Forskrift om førerkort m.m, §14-2 Gebyr».

Ved bestått kompetansetest vil kompetansebevis bli utstedt av egen leverandør for dette. Kostnader knyttet til gjennomføring av kompetansetest og kompetansetest dekkes av entreprenøren. Nytt kompetansebevis koster kr 162,50,-, pris for erstatningsbevis er kr 475,- (satser for 2023), disse prisene bestemmes og reguleres av utsteder.

Kompetansetesten består av 40 spørsmål, og minst 75% av svarene må være riktig for at kandidaten skal få godkjent. Dersom kandidaten ikke består testen, kan det gjennomføres ny test på trafikkstasjonen. Det er ingen begrensning på hvor mange tester som kan gjennomføres. Godkjent kompetansetest er gyldig i 5 år fra gjennomføringsdato. Godkjent kompetansetest er gyldig i alle driftskontrakter for Møre og Romsdal fylkeskommune. Dokumentasjon på bestått kompetansetest skal fremlegges for byggherre senest i første påfølgende byggemøte i aktuell driftskontrakt.

Personell som kommer inn i kontrakten etter 1. desember i oppstartsåret gis tillatelse til å arbeide med vinterdrift i kontrakten i en tidsperiode på inntil 4 uker uten å ha bestått kompetansetest, så sant opplæring i praktisk utførelse er gjennomført.

Byggherren kan etter spesiell vurdering gi tillatelse til at personell som ikke har bestått kompetansetesten, utfører arbeid i vinterdriften for inneværende vintersesong.

Der det kun gjenstår en avtalt vintersesong i kontrakten, kan byggherren gi tillatelse til at personell som har kompetansetest med ordinær gyldighet (innenfor den ovenfor omtalte 5-årsrammen fra gjennomføringsdato) i hele forrige vintersesong, kan utføre arbeid i vinterdriften også i hele kommende vintersesong uten ny kompetansetest.

Opplæring i praktisk utførelse av vinterdrift

Entreprenøren skal for personellet som utfører vinterdrift, gjennomføre en opplæring i praktisk utførelse av vinterdrift iht. kap. D2-IC0833a. Opplæringen skal være gjennomført

før arbeidet starter. Opplæring i praktisk utførelse av vinterdrift skal tilpasses personellens oppgaver. Det kreves kun opplæring på maskiner/utstyr som den enkelte selv skal bruke.

Byggherre (MRFK) vil delta på kurset med minst 1 deltaker.

Gjennomføringen av opplæring i praktisk utførelse av vinterdrift skal dokumenteres med program, oversikt over forelesere/instruktører og deltagerliste signert av deltagerne.

Opplæring i teoretisk utførelse av vinterdrift

Entreprenøren skal sammen med Møre og Romsdal fylkeskommune, arrangere obligatorisk 2 dagers vinterkurs for alle som skal arbeide med vinterdrift i kontrakten og skal styre eller utføre vinterdrift, den første høsten i kontraktsperioden.

Oppsamlingskurs kan avtales og arrangeres én gang hvert kontraktsår. Byggherren tilser at oppsamlingskurset arrangeres i lokaler som byggherren vurderer gir minst reisetid for de øvrige deltagerne.

Entreprenør og byggherren stiller med foredragsholdere i modulene. Hvilke moduler entreprenøren og byggherren skal avholde bestemmes nærmere i samhandlingsfasen før kontraktsoppstart.

Statens vegvesen har utarbeidet lærebok i vinterdrift og power-point lysark som stilles vederlagsfritt til disposisjon for entreprenørens opplæringsvirksomhet. Ved motstrid mellom opplæringsmateriellet og øvrige dokumenter i kontrakten, gjelder bestemmelsene i kontraktens øvrige dokumenter foran opplæringsmateriellet.

Byggherre dekker felleskostnader til kurslokaler inkl. dagpakker til slike vinterkurs. Hvor kurset skal avholdes bestemmes i samhandlingsfasen.

Byggherre trykker opp læreboka Rapport 673 som leveres ut til hver kursdeltager.

Måling av friksjon

Personell som opererer utstyr for måling av friksjon, skal ha fått nødvendig opplæring i bruk av dette utstyret.

Automatisk dataoppsamling

Personell som opererer utstyr for automatisk dataoppsamling, skal ha fått nødvendig opplæring i bruk av dette utstyret.

8.3.4 Plan og kurs for håndtering av skred og flom

Plan

Planen skal bl.a. beskrive og presentere:

- Organisering av skredfarevurdering og planlegging av skredberedskap i kontrakten, herunder rutinemessig rapportering i skjema R13 i ISY Road iht. beskrivelse i prosess 73.6 i kap. D1
- Forebyggende tiltak som iverksettes ved varsel om fare for skred og flom inkludert spesiell oppfølging, inspeksjon og rensk av utsatte objekter som for eksempel grøfter, rister, stikkrenner og vannløp for bekker og elver

- Rutiner for å håndtere uforutsette skred- og flomsituasjoner og for utkalling av ressurser
- Hvordan organisering for å iverksette tiltak er planlagt, knyttet mot entreprenørens generelle beredskapsplan
- Oversikt over mannskap, maskiner og utstyr for hurtig utrykning
- Mannskap og maskinføreres erfaring, kompetanse og sikkerhetsopplæring i forhold til slikt arbeid
- Vurderinger og beregninger som viser kapasitet (hvilke mannskap og maskiner som kan disponeres) for hver av de skred- og flomutsatte steder vist i kap. D2-S17
- De viktigste arbeidsoppgaver

Kurs

To personer som har ansvar for å organisere driften av skred- og flomutsatte strekninger skal delta på kurs for å sikre nødvendig kompetanse i håndtering av slike farer. I tillegg skal alle som er involvert i beredskap i kontraktens kap. D1, prosess 18.3 delta på kurset. Kurset arrangeres det første året i kontraksperioden. Byggherren er ansvarlig for kurset som vil gå over to dager. Byggherren utsteder kursbevis.

Kurset omfatter bl.a. relevante naturfarer i kontraksområdet, meteorologiske faktorer, gjenkjenning av faretegn i vær- og grunnforhold, aktuelle informasjonskilder, byggherrens beredskapsplanverk ved naturfarer og verktøy for innrapportering av faretegn og farevurderinger. Forhold som gjelder entreprenørens egen sikkerhet ved patruljering av skredfarlige områder, opprydding etter skred og flom samt søk og redning vil også bli gjennomgått.

Byggherren vil utarbeide nødvendig kursmateriell som stilles til disposisjon for entreprenøren.

Kurset vil bli arrangert i Møre og Romsdal eller i Trøndelag.

I denne kontrakten er håndtering av snøskredfare en vesentlig del av kurset. Alt mannskap som skal involveres i vinterdriften av snøskredutsatte strekninger skal også delta på kurset. Mannskap som kommer inn i kontrakten etter at opplæringen for de opprinnelige mannskapene er gjennomført, må delta på tilsvarende kurs senest påfølgende år.

8.3.5 Drift og vedlikehold av grøntarealer: Plan og møter

Plan for drift og vedlikehold av grøntarealer

Oppdatert plan forelegges byggherren innen 15. januar for hvert kontraksår. Det første kontraksåret skal planen foreligge ved kontraksarbeidens start 1. september.

Planen skal angi en kapasitetsvurdering pr. hovedaktivitet og minimum beskrive tidsrom for aktivitet, mannskap (antall og kompetanse) og maskiner og redskap (antall og type) for hver hovedaktivitet. Planen skal vise på detaljnivå hvilke aktiviteter som blir utført på vegstrekninger ukentlig:

- Grasbakke, grasmark og grasplen
- Busker og trær
- Blomsterplantinger
- Vegkantvegetasjon – kantklipp

- Vegkantvegetasjon – rydding av vegens frie rom og tilhørende vekstsone

Entreprenøren skal melde aktiviteter ferdig på vegstrekninger. Slik ferdigmelding skal skje påfølgende mandag for aktiviteter foregående uke.

Planmøte for drift og vedlikehold av grøntarealer

Før oppstart av hovedsesongen for drift og vedlikehold av grøntarealer skal det avholdes et planmøte. Partenes representanter og deres ledelse skal delta sammen med eventuelle faglige rådgivere.

Tema for møtet er planer for arbeidet (kantklipp, bekjempelse av uønskede/fremmede arter, håndtering av artsrike sideområder), bruk av plantevernmidler og sikkerjobbanalyser (SJA) knyttet til drift og vedlikehold av grøntarealer. Entreprenøren skal sende aktuelle SJA-er til byggherren i god tid før møtet.

Byggherren skal kalle inn til møtet.

Byggherren skal skrive referat fra møtet, kopi av referat skal sendes entreprenøren innen to uker etter avholdt møte.

Møte for drift og vedlikehold av grøntarealer

Hver vår skal entreprenøren arrangere et møte med de som arbeider med drift og vedlikehold av grøntarealer, inkl. ledere og reservepersonell. Møtet skal holdes etter planmøtet for drift og vedlikehold av grøntarealer, men før hovedarbeidene med grøntarealer starter.

Byggherren skal inviteres til møtet.

Møtet skal inneholde gjennomgang av:

- Plan for drift og vedlikehold av grøntarealer
- Kontraktens krav knyttet til drift og vedlikehold av grøntarealer
- Bruk av plantevernmidler
- Risikovurderinger knyttet til drift og vedlikehold av grøntarealer
- Signert dokumentasjon på at SJA er gjennomgått med førere, reserveførere og annet personell som skal delta i drift og vedlikehold av grøntarealer
- Forbedringer og endringer siden forrige sesong

Entreprenøren skal skrive referat fra møtet, kopi av referat skal sendes byggherren innen to uker etter avholdt møte.

8.3.6 Plan for renhold av trafikkareal og vegområde

Oppdatert plan for renhold av trafikkareal og vegområde inkludert objekter og installasjoner skal forelegges byggherren innen 15. januar for hvert kontraksår. Det første kontraksåret skal planen foreligge ved kontraksarbeidens start 1. september. Planen skal angi en kapasitetsvurdering pr. hovedaktivitet og minimum beskrive tidsrom for aktivitet,

mannskap (antall og kompetanse) og maskiner og redskap (antall og type) for hver hovedaktivitet. Planen skal vise på detaljnivå hvilke aktiviteter som blir utført på vegstrekninger ukentlig:

- Renhold av trafikkareal
- Renhold av skilt og kantstolper
- Renhold av/i spesielle konstruksjoner, inkl. underganger
- Plukking av avfall og tømning av avfallsbeholdere/-containere
- Overvåking og fjerning av tagging og graffiti

Entreprenøren skal melde aktiviteter ferdig på vegstrekninger. Slik ferdigmelding skal skje påfølgende mandag for aktiviteter foregående uke.

8.3.7 Plan for øvrige aktiviteter

Det skal utarbeides aktivitetsplaner for alle drifts- og vedlikeholdsaktiviteter. For de aktiviteter som ikke er nevnt spesielt i pkt. 8.3.1-6 skal planene vise:

- Planlagt aktivitet med tidspunkt og sted for utførelse
- Omfang og mengde som skal utføres
- Ressurser, mannskap, maskiner, materialer og utstyr som skal brukes til de ulike aktiviteter

Planen skal vise på detaljnivå hvilke aktiviteter som blir utført på vegstrekninger ukentlig og 6 uker frem i tid. Planen skal oppdateres hver uke og oversendes byggherren hver mandag. Planene vil normalt være på et mer detaljert nivå de 2 førstkommende ukene enn for de siste 4 uker.

Det skal også utarbeides en plan som viser aktiviteter 6 måneder frem i tid. Denne planen vil normalt være på et mer overordnet nivå og oppdateres annen hver måned.

8.4 Meldinger, rapportering og dokumentasjon

8.4.1 Generelt

Journaler og dokumentasjon skal oppbevares og være tilgjengelig for byggherren dersom annet ikke er beskrevet. Byggherren skal få oversendt kopi etter forespørsel.

Rapportering som skal skje pr. måned skal være levert senest den 10. i påfølgende måned, om ingen annen frist er avtalt eller oppgitt spesielt.

8.4.2 Elektronisk rapportering

De undernevnte rapporteringsplattformene er gjeldende ved kontraktinngåelse, men det tas forbehold om at rapporteringsplattformene kan endres i kontraksperioden.

8.4.2a Bruk av og rapportering i HMS Reg og ISY Road

Rapportering skal skje gjennom de web-baserte systemene HMS Reg og ISY Road. Nærmere informasjon om HMS Reg og ISY Road finnes i brukerveiledning i det respektive programmet. Systemene skal benyttes av begge kontraktspartene for utveksling av informasjon og dokumentasjon.

Oversikten nedenfor viser hvilke skjema som er spesielt tilrettelagt for elektronisk rapportering i ISY Road/ HMS Reg.

Rapportering og meldinger	Pkt. nr. i kap. C2, C3 og D1	Skjema	System
Skader, feil og avvik/mangler m.m. knyttet til vegobjekt og vegtilstand	Kap. C3, pkt. 8.4.3 Kap. C3, pkt. 8.4.8 Kap. D1, prosess 18.21	R2	ISY R.
Skade på objekter som inngår i kontraksarbeidet påført av kjent/ukjent motorvogn	Kap. C3, pkt. 15	R5	ISY R.
Vær-, føre- og trafikkforhold	Kap. C3, pkt. 8.4.4	R10	ISY R.
Skred og skredfare	Kap. C3, pkt. 8.4.3	R11	ISY R.
Vinterdriftsinnsats og -materialforbruk	Kap. C3, pkt. 8.4.5	R12	ISY R.
Naturfare (Skredfarevurdering) *	Kap. C3, pkt. 8.3.4 *	R13 *	ISY R.
Forbruk av plantevernmidler og støvbindingsmidler	Kap. C3, pkt. 8.4.5	R14	ISY R.
Avfallshåndtering	Kap. C3, pkt. 43.7	R15	HMS R.
Uønsket hendelse / farlig forhold innen HMS	Kap. C2, pkt. 29	R18	HMS R.
Måned rapport HMS	Kap. C2, pkt. 29	R19	HMS R.
Generell inspeksjon: Samlerapport	Kap. C3, pkt. 8.4.8 Kap. D1, prosess 18.21	R20	ISY R.

* Skjema R13 er et skjema som brukes i tillegg til skjema R11 i kontrakter der det er stilt krav til dette i spesiell beskrivelse i prosess 73.6 i kap. D1.

Annen rapportering skal også skje gjennom ISY Road / HMS Reg på egnet format dersom annet ikke er spesielt angitt eller avtalt.

Entreprenøren vil ved å melde behov om dette få tilbud om å delta på kurs i bruk av ISY Road/ HMS Reg. Kurset arrangeres i så fall av byggherren det første kontraksåret.

8.4.2b Bruk av og dokumentasjon/rapportering i Plania

Plania er et dataprogram som Statens vegvesen bruker bl.a. i forbindelse med drift og vedlikehold i tunneler. Møre og Romsdal fylkeskommune som byggherre vil også benytte Plania. Dokumentasjon innlagt i Plania er en del av Statens vegvesen sin dokumentasjon på kontroll og sikkerhetsoppfølging av tunneler både for intern kontroll og som dokumentasjon ved tilsyn fra lokale brannvesen og el-tilsyn.

Plania genererer ordrer for definerte rutinemessige arbeidsoppgaver i samsvar med kontrakt.

Byggherren kan på forespørsel supplere rutiner.

Byggherren kan også legge inn ordrer for enkeltoppdrag.

Entreprenørens bruk av Plania skjer gjennom et web-basert brukergrensesnitt.

Entreprenøren skal:

- Dokumentere og rapportere i Plania alle utførte arbeidsoppgaver i tunnel, med unntak av vinterdrift, drift/vedlikehold av dekke og søppelplukking.

- Dokumentere og rapportere i Plania alle feil og/eller merknader knyttet til tunnelen som konstruksjon og/eller objekter i tunnel.
- Kvittere mot genererte ordrer for rutinemessige oppdrag, etter hvert som disse er utført, ev. med tilhørende avviksmelding.
- Kvittere mot andre ordrer som byggherren har lagt inn, når bestillingen/oppdraget er utført, ev. med tilhørende avviksmelding.

Grunnleggende opplæring i bruk av Plania blir ved behov gitt av byggherren.

Nedfall i tunnel skal i tillegg rapporteres i skjema R11 i ISY Road.

8.4.3 Melding og rapportering om hendelser, vegarbeid, skader, feil, mangler og farlige forhold

Ved alvorlige hendelser på vegnettet skal entreprenøren gi melding til byggherren umiddelbart. Nedenfor er listet opp en del hendelser som byggherren regner som alvorlige:

- Alle trafikkuhell med buss/ADR-kjøretøy
- Trafikkulykker med personskade
- Brann i tunnel
- Fastkjørte kjøretøy med personer på stengt vegstrekning eller grunnet uvær som ikke reddees umiddelbart
- Stengt veg av ulike grunner
- Kolonnekjøring / styrt trafikkavvikling
- Uregelmessigheter ved kolonnekjøring / styrt trafikkavvikling
- Stor trafiksikkerhetsrisiko grunnet 3. part
- Redusert framkommelighet, forsinkelser

I tillegg skal entreprenøren uten ugrunnet opphold rapportere til byggherren om:

- Alvorlige skader på objekter som inngår i kontraksarbeidet.
- Skader påført av kjent/ukjent motorvogn (se kap. C3, pkt. 15 for spesielle krav).
- Skader på objekter som ikke inngår i kontraksarbeidet.
- Feil, mangler og andre forhold som har eller kan komme til å få betydning for framkommelighet og trafiksikkerhet eller for det totale drifts- og vedlikeholdsarbeidet, selv om disse forholdene ikke har direkte tilknytning til entreprenørens ansvarsområder gitt i kontrakten. Dette inkluderer også forhold knyttet til andre aktørers aktiviteter på eller langs vegene, inkl. lagring av stein, tømmer, bygningsmaterialer o.l. på vegområdet eller innenfor vegens sikkerhetssone, slik denne er definert i *håndbok V721 Risikovurderinger i vegtrafikken*.

Når det som følge av utførelsen av kontraksarbeidet oppstår store forskjeller i kjøreforhold mot nabokontrakt, skal dette straks meldes både til entreprenøren som har vedkommende nabokontrakt og til VTS. Rutinemessig skal entreprenøren alltid gjennomføre slik melding når det gjennomføres saltingstiltak på strekning med vinterdriftsklasse DkC, DkD eller DkE, og denne vegen fortsetter direkte inn i nabokontrakten.

Meldinger om vegarbeid rapporteres iht. *håndbok R612 Vegmeldingstjenesten*. Tidligere benyttet rapporteringsskjema finnes i kap. D2-R3, og det forutsettes at ny løsning ikke blir mer arbeidskrevende enn gammel løsning.

Entreprenøren skal, iht. kap. D2-IC0843a, melde til byggherren om hærverk på alle objekter tilknyttet vegområdet. Ved rapportering av hærverk skal dokumentasjonen være av en slik kvalitet at den kan brukes som grunnlag for politianmeldelse.

I tillegg skal det meldes om uforutsette hendelser hvor entreprenøren har gjennomført tiltak – etter anmodning fra politi, brannvesen eller andre.

Entreprenøren skal bruke spesielle skjema ved rapportering av skader/feil/avvik/mangler knyttet til vegobjekt og vegtilstand og rapportering av visse hendelser, se skjema R2, R5 og R11 i ISY Road. Ved behov for rask informasjon til byggherren gis meldingen på telefon før skjema fylles ut i ISY Road.

For hendelser som ikke dekkes av skjema R2, R5 og R11 i ISY Road, avtales det nærmere med byggherren om hvordan journalføring og melding/rapportering skal skje.

Det avtales også nærmere med byggherren hvilke hendelser som skal meldes/rapporteres til VTS, og hvilke som skal meldes/rapporteres til byggherren. Entreprenøren vil også få nærmere info om hvem som representerer byggherren på ulike tidspunkt gjennom døgnet, uka og året.

Skade påført av kjent/ukjent motorvogn på objekter som inngår i kontraksarbeidet, skal behandles som beskrevet i kap. C3, pkt. 15.

For øvrige skader på objekt som inngår i kontraksarbeidet skal entreprenøren, senest innen påfølgende byggemøte, informere byggherren om skaden. Entreprenøren skal dokumentere sted, tid, skadetype/omfang og hvem som er skadevolder, dersom det er mulig.

8.4.4 Rapportering av vær-, føre- og trafikkforhold

Forhold på vegnettet som har betydning for trafikkavvikling, framkommelighet og sikkerhet, meldes til VTS. Dette gjelder både konkrete forhold på vegene og forhold knyttet til entreprenørens gjennomføring av drift- og vedlikeholdsarbeidet.

Generelle krav til meldinger, meldingstidspunkt og rapporteringsrutiner finnes i *håndbok R612 Vegmeldingstjenesten*.

Entreprenøren skal hele året umiddelbart melde til VTS om forhold som påvirker eller har betydning for trafikkavvikling, framkommelighet og sikkerhet, herunder spesielle eller uvanlige vær-, føre- og kjøreforhold. Dersom forholdet medfører behov for spesielle tiltak, skal VTS holdes oppdatert om hva som blir gjort og estimert varighet til normalsituasjon for trafikantene er gjenopprettet.

8.4.5 Rapportering og krav til driftsinformasjonssystem

Entreprenøren skal gjennom komplett utfylling av skjema R12 og R14 i ISY Road rapportere forbruk/mengder i forbindelse med en del tiltak for hver måned i den aktuelle

sesongen fordelt på roder og vegtype. Rapporten skal også inneholde aggregerte tall som viser forbruk hittil for året.

Rapporteringen skal bl.a. omfatte:

- Forbruk av salt på ulike saltingsmetoder
- Forbruk av fastsand, forbruk av tørrsand uten saltinnblanding, forbruk av saltblandet tørrsand og forbruk av salt i strøsand
- Antall kilometer brøytet og høvlet, unntatt høvling med tung veghøvel
- Antall kilometer og timer høvlet med tung veghøvel
- Antall kilometer med aktivt bruk av midtmontert underliggende skjær ved samtidig bruk med frontplog
- Antall minutter strødd med ulike strømidler
- Forbruk av plantevernmidler
- Forbruk av andre typer kjemikalier

Vinterdriftsmengdene skal også fordeles på vinterdriftsklasse innenfor den enkelte vegtype og rode. Det skal hver mnd. lages en rapport over medgåtte vintermengder på hver vinterenhet/rode med grafisk framstilling av forbruk etter ovennevnte liste.

Driftsinformasjonssystem og automatisk dataoppsamling

Entreprenøren skal ha et datasystem/driftsinformasjonssystem for å følge opp vinterdriften. Dette driftsinformasjonssystemet skal blant annet registrere og presentere sanntidsinformasjon som lokalisering (identifikasjon, posisjon og bevegelse) for alle kjøretøy som inngår i vinterplanen herunder også reservekjøretøy. For kjøretøy som inngår i vinterplanen herunder også reservekjøretøy, skal driftsinformasjonssystemet i tillegg som et minimum registrere og presentere type tiltak som utføres samt tilhørende tiltaksspesifikasjoner og mengder for det enkelte kjøretøy.

Entreprenøren skal ha et datasystem/driftsinformasjonssystem for å følge opp mengder av utført renhold og grøntskjøtsel. Dette driftsinformasjonssystemet skal blant annet registrere og presentere sanntidsinformasjon som lokalisering (identifikasjon, posisjon og bevegelse) for alle kjøretøy som inngår i C3 pkt. 8.3.5 og 8.3.6 herunder også reservekjøretøy. For kjøretøy som inngår i prosess 73.312, 74.8112 og 74.8212 (med tilhørende underprosesser) skal driftsinformasjonssystemet i tillegg som et minimum registrere og presentere type tiltak som utføres samt tilhørende tiltaksspesifikasjoner og mengder for det enkelte kjøretøy.

Driftsinformasjonssystemet skal også i et enkelt grensesnitt kunne vise utførte driftstiltak siste måned og år, og hvilke aktiviteter som har blitt utført når av hvilke kjøretøy, på et aktuelt punkt eller på en aktuell vegstrekning.

Byggherren skal ha innsyn i entreprenørens driftsinformasjonssystem på byggherrens egen PC/IT-utstyr. Byggherren skal som et minimum ha samme innsyn til funksjonene som er beskrevet som krav til driftsinformasjonssystemet som entreprenøren selv har. Entreprenøren skal stille 2 brukerlisenser for driftsinformasjonssystemet til disposisjon for byggherren.

Entreprenøren skal yte opplæring av driftsinformasjonssystemet for byggherrens personell, gjennom systemleverandøren.

Det kreves dokumentasjon av produksjonsdata for vinterdriften i form av automatisk dataoppsamling. Data fra den automatiske dataoppsamlingen skal rapporteres i ISY Road på DAU-format minst hvert 10. minutt. Krav til hvilke datatyper som skal registreres og dataformatet er beskrevet i kap. D2-IC0845a. Produksjonsdata skal rapporteres direkte fra produksjonskjøretøyet uten modifikasjoner eller korrigeringer, eventuelle avvik fra dette skal i alle tilfeller meldes til og godkjennes av byggherren.

Det kreves dokumentasjon av produksjonsdata for prosess 73.312, 74.8112 og 74.8212 i form av automatisk dataoppsamling:

- Antall timer der kjøretøyet er i bevegelse og utfører feiing (73.3121) (73.3122)
- Antall timer der kjøretøyet har tidsbruk for transport til /fra arbeidssted, deponi, vannfylling og mellom feiepunkt/ strekninger (73.31211) (73.31221)
- Antall timer der det utføres maskinell kantslått (74.8212) (74.8112)

Produksjonsdata skal rapporteres direkte fra produksjonskjøretøyet uten modifikasjoner eller korrigeringer, eventuelle avvik fra dette skal i alle tilfeller meldes til og godkjennes av byggherren. Rapporten skal ha inndeling i prosesser og innsatsfaktorer. Med rapporten skal det følge et vedleggsdokument med spesifisering av tidspunkt og ressurs pr prosess.

Hvert produksjonskjøretøy skal ha datalager som minst kan lagre produksjonsdata fra 24 timers produksjon. Ved brudd på overføring av DAU-data grunnet manglende mobildekning, skal lagrede DAU-data overføres så raskt som mulig når mobildekning reetableres og senest innen 12 timer etter at de er produsert. For områder med manglende eller ustabil GPS-dekning skal entreprenøren etablere lokale rutiner for dataoppsamling og dataoverføring. Disse rutinene skal godkjennes av byggherren. Kravene gjelder all brøyting og høvling, strøing med sand og strøing med salt, unntatt tiltak utført på arealer som har oppgjør iht. prosess 95.12 eller 95.13, dersom ikke annet fremkommer av andre bestemmelser i kontrakten. Kravene gjelder også tiltak utført iht. prosess 73.312, 74.8112 og 74.8212

Entreprenøren skal hver måned sende inn rapport i ISY Road med forbruk/mengder for vinterdrift-basert direkte på data fra entreprenørens driftsinformasjonsystem for automatisk dataoppsamling. Rapporten skal ha samme inndeling i veggrupper og innsatsfaktorer som skjema R12 i ISY Road. Entreprenøren bestemmer selv hvordan innsamling av data til rapporten skal skje, jf. NS-EN ISO 9001:2015 sine bestemmelser om «planlegging og styring av driften». Tidsperioden for denne rapporten og R12-rapporten skal sammenfalle. Divergens mellom forbruk/mengder i denne rapporten og tilsvarende innrapporterte R12-data skal forklares. Rapporten skal være sendt innen 7 dager etter utløpet av måneden rapporten gjelder for.

Vinterdrift: Kalibrering av strøutstyr – rapportering

Entreprenøren skal hver måned sende inn rapport i ISY Road med dokumentasjon av kalibrering av strøutstyr, jf. kap. C3, pkt. 8.3.3, punkt «Prosedyre for bruk, kalibrering/kontroll inkl. tidspunkt for kalibrering/kontroll av strøutstyr», samt krav til kalibrering gitt i kap. D1, prosess 95, jf også NS-EN ISO 9001:2015 sine bestemmelser om «Ressurser til overvåking og måling» og «Styring av produksjonen og tjenesteleveranse».

Tidsperioden for denne rapporten og R12-rapporten skal sammenfalle. Rapporten skal være sendt innen 7 dager etter utløpet av måneden rapporten gjelder for.

8.4.6 Journalføring

Entreprenøren skal føre journal over spesielle hendelser på vegnettet. Med spesielle hendelser menes hendelser som ikke fanges opp av annen dokumentasjon og rapportering, men som har konsekvens for tilstanden på vegnettet, medfører tiltak som skiller seg fra vanlige tiltak i kontraksarbeidet eller som det er grunn til å forvente at det kan bli oppfølgingsspørsmål til i ettertid.

Journalen skal også omfatte henvendelser fra publikum, Statens vegvesen og byggherre som viser henvendelsene med angivelse av dato/tidspunkt, sted, sak, hvem henvendelsen kom fra, samt hvilke tiltak som ble iverksatt.

Entreprenøren skal selv utforme journalen.

8.4.7 Dokumentasjon av inspeksjon og kontroller

Gjennomførte inspeksjoner, kontroller og observasjoner skal dokumenteres med:

- Formål (hva er observert eller kontrollert)
- Hvor: Sted - veg (punkt eller strekning)
- Når: Tidspunkt/tidsperiode klokkeslett - dato - måned - år
- Værforhold (generell beskrivelse)
- Hvilke prosesser som er kontrollert
- Hva som ble registrert
- Resultat av registreringen
- Registrert avvik som er overført til arbeidsordre skal framgå
- Registrert avvik som ble rettet opp umiddelbart skal framgå, gjelder avvik der det vurderes at byggherren kan ha fått melding om det eller ha registrert det selv
- Hvem som utførte inspeksjonen/kontrollen

Generell inspeksjon, kap. D1, prosess 18.21, skal dokumenteres og rapporteres i henhold til bestemmelsene gitt for prosessen.

Det skal utarbeides en rapport ukentlig over alle inspeksjoner, kontroller og observasjoner. Rapporten skal utarbeides i Microsoft Excel, inneholde alle overnevnte punkter og ha sorteringsfunksjon.

8.4.8 Rapportering av tilstand

Rapportering av tilstand på vegnettet skal skje i henhold til bestemmelsene i kap. D1, prosess 18.21 Generell inspeksjon, dersom ikke annet fremkommer av andre bestemmelser i kontrakten.

8.4.9 Dokumentasjon av utført arbeid og framdrift (jf. kap. C1, pkt. 23)

Utført arbeid skal dokumenteres med:

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser for veidrift

2024-02-21

- Formål/arbeid
- Hvor: Sted - veg (punkt eller strekning)
- Når: Tidspunkt/tidsperiode - dato - måned - år
i forhold til hva som er relevant for arbeidet
- Relevante data for gjennomføringen av arbeidet og resultatet
- Hvem som var ansvarlig for arbeidet

Spesielt for salting i vinterdriften gjelder:

Entreprenøren skal føre journal (saltjournal) som dokumenterer vurdering og beslutning for alle salttiltak i vinterdriften. Det skal føres særskilt journal for hver vinterdriftsklasse.

DkB-høy, -middels og -lav regnes i denne sammenhengen som en og samme vinterdriftsklasse. Journalen skal inneholde følgende informasjon for hvert salttiltak:

Dato/klokkeslett	Dato og klokkeslett for tidspunkt for vurdering av gjennomføring av salttiltak
Vegstrekning/område	Vegstrekning eller område som vurderingen gjelder for
Signatur	Identifikasjon av personell som utfører vurderingen
Situasjon – vær/føreforhold	Beskrivelse og vurdering av vær/føreforhold inkludert prognoser som utløser salttiltak (eller muligens kan utløse salttiltak) Situasjonen skal som minimum beskrives med følgende karakteristika iht. salttabellene i kap. D2-ID9300a (det tas med kun de karakteristika som er relevante for aktuell hensikt): <ul style="list-style-type: none">• Hensikt (anti-ising, anti-kompaktering, de-ising)• Fare for (rimfrost, tilfrysing)• Værprognoser• Vegbane-/dekkeoverflateforhold• Metode• Temperaturintervall Beskrivelsen av situasjonen kan utvides utover det angitte minimum etter entreprenørens vurdering av behov og nytte.
Beslutning	Besluttet salttiltak beskrevet med hensikt, metode og dosering (eventuelt angivelse av at salttiltak ikke gjennomføres) Angivelse av eventuelle avvik fra anbefalt tiltak iht salttabellene i kap. D2-ID9300a: Ja/Nei Begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalt tiltak iht salttabellene i kap. D2-ID9300a

Entreprenøren skal ha et dokumentert system for å følge opp og evaluere resultat fra salttiltak som grunnlag for å tilfredsstille kontraktens krav, jf. NS-EN ISO 9001:2015 sine bestemmelser om «Evaluering av prestasjon».

Resultatene fra denne evalueringen skal fremlegges på byggemøte 2 ganger pr vintersesong.

Entreprenøren skal sende saltjournalen til byggherren via ISY Road hver måned. Tidsperioden som innsendt saltjournal skal dekke, skal sammenfalle med perioden for månedsrapporteringen i kap. C3, pkt. 8.4.5. Saltjournal skal utarbeides i Microsoft Excel og ha sorteringsfunksjon. Saltjournalen skal være sendt innen 7 dager etter utløpet av måneden rapporten gjelder for.

8.4.10 Rapportering av framdrift

Entreprenøren skal rapportere framdrift på byggemøte. Framdrift rapporteres iht. de aktivitetsplaner byggherren har mottatt. Dersom aktiviteter som var planlagt for perioden ikke er utført skal det redegjøres for årsak og hva som skal gjøres for å forebygge at det oppstår mangel.

8.4.11 Dokumentasjon av vinterfriksjonsnivå

Entreprenøren skal måle friksjon i vintersesongen for overvåkning av føreforholdene og for aktiv bruk i beslutningsstøtte i vinterdriften. Entreprenøren skal som del av sitt ledelsessystem etablere et opplegg for måling av friksjon, både med hensyn til utløsende tilstand og resulterende tilstand på vegnettet, som sikrer oppfyllelse av kravene til friksjon i kap. D1 prosess 95.

Friksjonsmålinger utført iht. dette opplegget skal rapporteres til byggherren iht. kap. D2-ID9300e.

Kap. D2-ID9300d gir retningslinjer for måling og dokumentasjon av vinterfriksjon.

Måleutstyr som entreprenøren benytter, skal være godkjent av Vegdirektoratet og vise stabile måleverdier som er sammenlignbare med utstyr som byggherren benytter. Måleutstyret skal kalibreres mot utstyr godkjent av byggherren minst én gang pr. vintersesong. Byggherren er ansvarlig for å arrangere samling for gjennomføring av kalibrering. Entreprenørens personell som deltar på samlingen for kalibrering av friksjonsmåleutstyr, skal ha kompetanse på egen friksjonsmåler og kunne gjennomføre målinger med måleren inkludert tilhørende klargjøring av måleren og etterarbeid med databehandling.

I denne driftskontrakten skal det være minst 3 stk. kontinuerlig friksjonsmålere tilgjengelig, i tillegg til 3 stk. retardasjonsmålere. Friksjonsdata som nyttes for å dokumentere overholdelse av kontraktens krav (jf. også NS-EN ISO 9001:2015 sine bestemmelser om «Planlegging og styring av drift»), skal måles med kontinuerlig friksjonsmåler der dette er måleteknisk og praktisk mulig. For andre tilfeller kan det nyttes retardasjonsmåler eller annen friksjonsmåler godkjent av Vegdirektoratet.

8.4.12 Objektregistrering

Ved arbeid eller hendelser som medfører endring (tilgang/avgang, endret tilstand) for objekter på vegnettet, og som omfattes av denne kontrakten og der vedkommende endring samtidig har konsekvenser i forhold til krav til objektinformasjon i NVDB, skal entreprenøren rapportere nødvendig informasjon for ajourhold og oppdatering av aktuelle registre i NVDB til byggherren.

Informasjonen om den enkelte endring skal inkludere alle aktuelle data iht. krav for vedkommende objekttype i «Objektliste for ferdigvegsdata til kart og NVDB», jf. kap. A1.

Ved endring på eksisterende objekt som ikke flyttes, hentes eksisterende objektinformasjon fra innsynsløsningen “[Vegkart](#)” eller NVDB API, før oppdatert informasjon returneres til Statens vegvesen via <https://datafangst.vegvesen.no/>. Dersom entreprenøren ikke finner objektet i NVDB, gjelder innmeldingskrav som for oppsetting av nytt objekt. Det må samtidig meldes til byggherren at eksisterende objekt ikke ble funnet.

Der nytt objekt settes opp på eksakt samme sted som tidligere objekt, kan stedfesting skje gjennom rapportering av NVDB-ID på tidligere objekt, eller med stedfestingsdata hentet fra tidligere objekt. Dersom entreprenøren ikke finner tidligere objekt i NVDB, gjelder innmeldingskrav som for oppsetting av nytt objekt. Der det kan være grunnlag for tvil om hvilken veg, strekning, delstrekning, kryssdel eller sideanleggsdel det nye objektet tilhører, skal rapporteringen inneholde nødvendig supplerende informasjon om dette.

Flytting av objekt rapporteres som fjerning av gammelt objekt og oppsetting av nytt objekt. Disse rapportene skal leveres samtidig.

For tunneler og andre vegstrekninger der byggherren er kjent med at eksisterende enkeltobjekter er systematisk geometrisk feilplassert i NVDB, har byggherren ansvar for spesielt å bistå entreprenøren med ved behov å få kjennskap til hvilke objekter på vedkommende strekninger som har hvilken NVDB-ID. Byggherren har også ansvar for å informere entreprenøren om hvilke strekninger og objekttyper dette gjelder.

Der entreprenøren oppdager øvrige feil i gammel stedfesting, herunder kopling til feilaktig veg, strekning, delstrekning, kryssdel eller sideanleggsdel, skal slike feil meldes til byggherren innen 14 dager.

Rapportering av endrede og nye objektdata skal skje elektronisk via <https://datafangst.vegvesen.no/>. Format skal være iht. gjeldende kravspesifikasjon, jf. «Objektliste for ferdigvegsdata til kart og NVDB».

For objekter der stedfesting iht. kravene over rapporteres kun gjennom referanse til eksisterende stedfesting i NVDB, eller der evt. innmåling med tilstrekkelig nøyaktighet gjennomføres samtidig med at endringen på vegnettet utføres, skal rapportering skje senest innen 14 dager etter at den enkelte endring er gjennomført. For øvrige nye objekter, der det for å få tilstrekkelig nøyaktige innmålingsdata til å oppfylle gjeldende krav i «Objektliste for ferdigvegsdata til kart og NVDB», er behov for innmåling som egen arbeidsoperasjon, skal rapportering skje så snart innmåling har skjedd, og senest innen 8 måneder etter at den enkelte endring er gjennomført. All rapportering skal likevel være gjort før slutfaktura kan

sendes. Entreprenøren skal ajourholde liste over hvilke objekter som er satt opp hvor og når, men ennå ikke rapportert til NVDB fordi nøyaktig innmåling mangler, og oversende oppdatert liste til byggherren minst annen hver måned.

8.4.13 Felles årlig befaring

Entreprenør og byggherre skal gjennomføre felles årlig befaring på vegnettet for å:

- Registrere tilstand på objekter som inngår i kontraksarbeidet for å identifisere eventuelle avvik fra kontraktens krav
- Kontrollere status for objektregistrering iht. kravene i kap. C3, pkt. 8.4.12

Byggherren skal ta initiativ til felles årlig befaring senest 2 måneder før befaringen planlegges gjennomført. Byggherren skal samtidig legge fram forslag til plan for gjennomføring av befaringen med forslag til vegnett som skal befares, objekter som skal inspiseres og dokumentasjon av tilstand som er relevant for befaringen.

Entreprenøren skal i påfølgende byggemøte kommentere den framlagte planen og ved behov komme med forslag til endringer.

Felles årlig befaring skal gjennomføres etter omforent opplegg.

Byggherren skal dokumentere resultatet av befaringen i rapport som behandles og godkjennes i byggemøte. Avvik som konstateres ved befaringen håndteres av entreprenøren iht kontraktens bestemmelser.

Årlig felles befaring iht dette punktet gjennomføres ikke i det kalenderåret kontrakten startes og avsluttes, med mindre annet avtales mellom entreprenør og byggherre.

8.5 Behandling og rapportering av mangler og avvik

Mangler entreprenøren avdekker skal rapporteres fortløpende og behandles iht. entreprenørens prosedyrer. Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av mangel (rapporteres i ISY Road som innrapportert «avvik»)
- Vurdering av årsaken
- Beskrivelse av korrigerende tiltak, hva er gjort og tidspunkt for tiltak
- Vurdering om senere gjentakelse av lignende type mangel kan forhindres gjennom oppdatering av ledelsessystemet eller kvalitetsplanen. Vurderingen skal drøftes med byggherren. Hvis vurderingen viser at forbedring kan skje gjennom en oppdatering av ledelsessystemet eller kvalitetsplanen, skal entreprenøren gjennomføre dette samtidig som han framlegger et forslag til hvordan forbedringen kan rapporteres tilbake til byggherren og hvordan forbedringen kan måles.

Entreprenøren skal svare på byggherrens meldinger om avvik og mangler. Svaret skal inneholde samme opplysninger som beskrevet foran. Svar skal foreligge senest 3 dager etter at rapporten fra byggherrens kontroll ble mottatt. Spesielt i forbindelse med vinterdriften kan byggherren fastsette en kortere tidsfrist.

9 Informasjon

9.1 Generelt om informasjon til publikum

Entreprenørens informasjon og meldinger til publikum (trafikanter, naboer, media, trafikksekskap, offentlige etater m.m.) skal håndteres etter avtale med byggherren om arbeids- og ansvarsfordelingen. Nødvendig grunnlag fra entreprenøren for informasjon som skal gis av byggherren, skal være byggherren i hende i god tid.

9.2 Henvendelser til entreprenøren

Henvendelser fra publikum skal behandles etter avtale med byggherren om arbeids- og ansvarsfordelingen.

Entreprenøren skal ta seg av alle henvendelser på en profesjonell og serviceinnstilt måte.

Henvendelser vedrørende planlegging og gjennomføring av arbeidet på vegnettet, synspunkter på utførelsen samt andre spørsmål vedrørende den daglige driften, er det entreprenørens ansvar å besvare. Ved tvil om ansvarsforholdet skal byggherren kontaktes.

Andre henvendelser, det kan være avkjørselsøknader, gravesøknader, klager på vegstandard eller annet som tilhører Møre og Romsdal fylkeskommunes ansvarsområde, skal videreformidles med informasjon til den som har gjort henvendelsen om at saken er oversendt Møre og Romsdal fylkeskommune.

Alle henvendelser til entreprenøren, uansett ansvarsforhold skal journalføres iht. kap. C3, pkt. 8.4.6.

9.3 Møre og Romsdal fylkeskommunes ansvar for informasjon

Møre og Romsdal fylkeskommune har ansvaret for å informere publikum om forhold som er knyttet til forvaltning av vegnettet. Statens vegvesen har også ansvar for trafikantinformasjonen til publikum.

Dersom Møre og Romsdal fylkeskommune får kjennskap til forhold som er entreprenørens ansvar eller som entreprenøren har behov for å vite, skal slik melding gis til entreprenøren uten ugrunnet opphold.

9.4 Innmelding til VTS

Meldinger til VTS skal gis/sendes på de måter som er avtalt med byggherren. Ved entreprenørens telefoniske innmeldinger til VTS skal sentralens ikke offentlige beredskapsnummer benyttes. Dette nummeret må under ingen omstendighet oppgis til publikum.

9.5 Tilleggsinformasjon ved planlagte tiltak

Ved spesielle trafikkreguleringstiltak pga. arrangementer, stengning eller redusert framkommelighet pga. planlagte drifts- og vedlikeholdstiltak, skal det sammen med byggherren vurderes om følgende tilleggsinformasjon skal gis:

- Opplysningskilt som forteller om trafikkreguleringstiltaket i tilstrekkelig tid før tiltaket.

- Informasjon til publikum gjennom media før/under tiltaket.
- Spesiell informasjon til utrykningsetater, kollektivselskap, andre vegeiere og ev. andre spesielt berørte.

10 Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Prosentatsen for reklamasjonsperioden reduseres fra 3 % til 1 % (se kap. C1, pkt. 8).

Dersom byggherren velger å forlenge kontrakten iht. kap. C3, pkt. 36, skal entreprenørens sikkerhetsstillelse endres slik at den også gjelder for opsjonsperioden, men uten justering av beløpets størrelse.

11 Forsikringer

Det kreves ikke generell forsikring av det som til enhver tid er utført av kontraksarbeidet, materialer byggherren har betalt forskudd for eller materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse, se kap. C1, pkt. 9, første avsnitt. Unntak fra dette gjelder for arbeid og kapitalgjenstander hvor slik forsikring spesielt er krevet i kontrakten.

Entreprenørens eiendommer og utstyr som til enhver tid brukes i kontraksarbeidet, skal være tingskadeforsikret.

12 Ansvar for skader

Entreprenøren har ansvar for skader som oppstår på grunn av kontraksarbeidet eller fordi kontraksarbeidet ikke ble utført på rett måte eller til rett tid.

13 Krav mot tredjemann

Hvis en av partene lider tap som følge av erstatningsbetingende forhold hos tredjemann, må han selv rette kravet mot vedkommende tredjemann og bære risikoen for om kravet lar seg inndrive. Begge parter plikter i rimelig grad å bistå hverandre hvis slik bistand er nødvendig for å dokumentere grunnlaget for kravet, tapets størrelse og andre forhold som er nødvendig for å kunne reise kravet.

14 Erstatningskrav fra tredjemann mot byggherren, entreprenøren eller begge - Saksbehandling og opplysningsplikt - Regress

14.1 Saksbehandling og opplysningsplikt

Generelt er kontraktspartene forpliktet til å bistå hverandre med opplysninger om saken når tredjemann retter erstatningskrav mot vegeieren, byggherren og/eller entreprenøren. Skriftlig anmodning fra en av kontraktspartene skal besvares snarest og senest innen 2 uker fra anmodningen er mottatt. Entreprenøren plikter i sine kontrakter med underentreprenører å ta inn tilsvarende generelle bestemmelse om plikt til å bidra til sakens opplysning.

Fremmer tredjemann erstatningskrav i forbindelse med skade knyttet til kontraksarbeidet og/eller kontraksobjektet, hefter hver av kontraktspartene for sitt ansvar etter lovgivning og rettspraksis. Ev. ansvar erkjennes kun av den ansvarlige part, som også forestår korrespondansen og ev. forhandlinger med den som krever erstatning. Henvendelser fra tredjemann skal besvares innen en uke for å bekrefte at henvendelse er mottatt. Videre saksbehandling skal være avsluttet innen de følgende 3 uker.

Finner den ene kontraktspart at erstatningskrav mottatt fra tredjemann er begrunnet med et forhold som den annen part eventuelt hefter for, skal kontraktsparten snarest oversende kravet til den annen part for behandling. Tredjemann orienteres samtidig om at kravet er oversendt til den annen kontraktspart for behandling.

Entreprenøren eller den som behandler saken på vegne av entreprenøren, skal holde byggherren løpende underrettet om behandling av krav ved kopioversendelse av etterfølgende korrespondanse og annet relevant materiale.

Entreprenørens forpliktelser etter bestemmelsene i dette punktet gjelder uavhengig av om det arbeidet som erstatningskravet mot entreprenøren relaterer seg til, helt eller delvis er utført av underentreprenører.

14.2 Regress

Hvis en av partene er erstatningsansvarlig overfor tredjemann som følge av uaktsomhet fra ham selv eller noen han svarer for, kan han ikke kreve tapet som følge av erstatningsansvaret dekket av den annen part.

Hvis begge parter er erstatningsansvarlige overfor tredjemann fordi tredjemann er påført skade som følge av uaktsomhet hos begge parter eller noen de svarer for, skal det endelige tapet som følger av erstatningsansvaret deles mellom partene etter graden av skyld. Hvis en part har betalt erstatning til tredjemann med et beløp som overstiger det han hefter for i det interne forholdet mellom partene, kan han kreve det overskytende dekket av den annen part.

Hvis begge parter er erstatningsansvarlige overfor tredjemann, og den ene hefter på objektivt grunnlag og den annen som følge av uaktsomhet hos ham selv eller noen han svarer for, skal den part som hefter på uaktsomhetsgrunnlag bære hele tapet som følge av erstatningsansvaret. Hvis den part som er ansvarlig på objektivt grunnlag har betalt erstatning til tredjemann, kan han kreve beløpet dekket av den annen part.

15 Skade på objekter som inngår i kontrakten påført av kjent/ukjent motorvogn

15.1 Entreprenørens rapportering

Entreprenøren skal levere rapport ved skader på objekter som inngår i kontraksarbeidet påført av kjent eller ukjent motorvogn. Rapporten skal inneholde følgende:

1. Angivelse av skadeomfang/-type, skadested, skadetidspunkt samt redegjørelse for hvorledes skaden vurderes oppstått.

2. Digitale fotografier med tidsangivelse og vegsystemreferanse fra skadestedet. Fotografiene skal inneholde informasjon som sannsynliggjør at en motorvogn har forårsaket skaden, som treffpunkt fra motorvogn på skadet objekt, e.l.. I tillegg til fotografier av skaden før utbedring, skal det leveres fotografier tatt etter at skaden er utbedret.
- 3a Identifikasjon av skadevolder og skadevolders forsikringsselskap dersom dette er kjent.
- 3b En sannsynliggjøring av at motorvogn er ukjent. Entreprenøren skal dokumentere at han har vært i kontakt med politi og bergingsselskaper i sitt arbeid med å fremskaffe skadevolders identitet.
- 4 Fakturabilag som viser følgende:
 - kostnadene knyttet til utrykning, sikring på skadestedet (skilting, sperring, opprydding m.m.) samt assistanse til brannvesen, politi og bergingsselskap
 - kostnadene knyttet til eventuell utbedring/reparasjon av skaden
 - kostnadene knyttet til rapporteringsarbeidet (dvs. arbeidet angitt i ovenstående punkter 1-3)
 - mva
 - ev. prisregulering, jf. kap. C3, pkt. 15.3
 - ev. påslag for administrasjon av sideentreprenør, jf. kap. C3, pkt. 15.2

Skjema R5 fra ISY Road inngår i rapporten, se også kap. D2-IC1510a. Rapporten skal være byggherren i hende senest 1 måned etter skadetidspunktet. Det skal sendes en rapport for hvert enkelt skadetilfelle.

Byggherren vil for slike skader søke om å få dekket sine omkostninger fra forsikringsselskap eller Trafikkforsikringsforeningen.

Byggherren forestår videre saksbehandling overfor forsikringsselskap eller Trafikkforsikringsforeningen etter å ha mottatt entreprenørens rapport.

Dersom entreprenørens rapport er så mangelfull at byggherren av den grunn ikke får dekket sine kostnader, skal entreprenøren selv dekke medgåtte kostnader oppad begrenset til kr 10 000,- ekskl. mva. pr. skadetilfelle. I de tilfellene dette eventuelt skulle skje, meddeles dette fra byggherren på byggemøte, og entreprenøren utsteder kreditnota innen neste byggemøte.

Dette punktet gjelder ikke skade på entreprenørens eget utstyr (skilt, sperremateriell, brøytestikk o.l.).

15.2 Administrering av sidekontrakter ved skader eller ulemper som gjelder ulike kontrakter

Dersom et slikt skadetilfelle som omtalt i pkt. 15.3 har medført skader eller ulemper knyttet til objekter i vegområdet som er regulert i ulike kontrakter, skal entreprenøren administrere reparasjonsarbeidene, i tillegg til å utføre den del av reparasjonsarbeidet som relaterer seg til egen kontrakt, jf. kap. C3, pkt. 15.3. Entreprenøren skal rapportere til byggherren, jf. kap. C3, pkt. 15.1. Entreprenøren har ansvar som hovedbedrift når flere entreprenører utfører samtidig arbeid, jf. kap. C3, pkt. 43.2.

Sideentreprenør skal for den praktiske gjennomføringen av utbedringsarbeidene forholde seg til entreprenøren. Øvrige kontraktuelle forhold, herunder fakturering, skjer direkte mellom byggherre og den enkelte entreprenør.

Entreprenøren har rett til en RS kr 1 000,- per tilfelle for denne administrasjonen. Dette beløpet er ikke gjenstand for prisregulering.

15.3 Oppgjør

Kontraktens mengde gitt i kap. D1 og kap. E4 inkluderer også forventet omfang av utbedring av skader påført av kjent eller ukjent motorvogn.

Utbedring av skade på objekter som inngår i kontrakten som er påført av kjent eller ukjent motorvogn, dekkes iht. kap. C1, pkt. 19. Skaden skal utbedres i henhold til gjeldende tiltakstider angitt i kontrakten for de skader som entreprenøren skal utbedre og reparere.

Før avtalte utbedrings- og reparasjonsarbeider starter, skal entreprenøren fremlegge et kostnadsoverslag overfor byggherren der forholdene gjør dette mulig. Dersom annet ikke er avtalt, skal så langt mulig kontraktens priser legges til grunn. Prisregulering kalkuleres i så fall som beskrevet i kap. C3, pkt. 32, basert på sist kjente prisreguleringsindeks. Denne prisreguleringen skal tas med på den konkrete skadefakturaen, og skal ikke inngå i de ordinære kvartalvise prisreguleringsfakturaene.

Dette punktet gjelder ikke skade på entreprenørens eget utstyr (skilt, sperremateriell, brøytestikk o.l.).

16 Eksisterende kabler og ledninger

Entreprenøren er selv ansvarlig for å få påvist eksisterende kabler og ledninger i den grad det er nødvendig for utførelse av kontraksarbeidet.

17 Riggplass

Entreprenøren holder selv nødvendig riggplass innenfor kontraksområdet.

Riggplass på vegområde kan normalt ikke påregnes og skal avtales med og godkjennes av byggherren.

18 Kontor, lager eller andre lokaler for byggherren

Entreprenøren skal stille tilfredsstillende lokaler for avholdelse av byggemøter og arbeidsmøter i kontraksperioden. Disse lokalene skal være lokalisert innenfor kontraksområdet. Det skal også være tilfredsstillende data-linje for bruk under møter. Entreprenøren skal også stille med innendørs lager til oppbevaring av midlertidige skilt og utstyr, minimum 200 m². Entreprenøren skal også stille med utendørs lager til oppbevaring av rør, kummer og div. utstyr, minimum 500m².

19 Grunn – grunneiere

Dersom det er tvil om eiendomsgrenser i forbindelse med kontraksarbeidet, må entreprenøren kontakte byggherren for avklaring.

Ved behov for grunn utenfor vegområdet for å utføre kontraksarbeid, skal tiltak avtales med byggherren. Varig erverv av grunn og rettigheter skal besluttes, håndteres og bekostes av byggherren.

20 Samordning mot andre vegholdere og andre som utfører driftsoppgaver i samme område

Entreprenøren kan generelt avtale samordning av utførelsen av kontraksarbeidet med vegholdere på tilgrensende veger. Entreprenøren skal forsøke å avtale slik samordning der det er av vesentlig betydning for resultatet av kontraksarbeidet med hensyn på trafiksikkerhet og framkommelighet.

21 Samordning med andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider

Begrepet ”prosjektet” i kap. C1, pkt. 17 er å forstå som ”vegnettet” i denne kontrakten, jf. kap. C3, pkt. 1.

22 Ikke aktuelt i denne kontrakten

23 Objekter med utilfredsstillende tilstand

På vegnettet finnes objekter med utilfredsstillende tilstand og utbedringsbehov. Også disse objektene skal driftes og vedlikeholdes iht. kontraktens krav. Utbedring av tilstanden inngår kun der dette er beskrevet.

Det er ikke gjort systematiske registreringer av alle objekter med utilfredsstillende tilstand, men noe informasjon om tilstand finnes i kap. D2-V. Informasjon finnes også i vegbildene som er tilgjengelige på <https://vegbilder.atlas.vegvesen.no/> Denne informasjonen er ikke uttømmende med hensyn til hvilke objekter, objekttyper eller objektgrupper som har utilfredsstillende tilstand, men vil være delgrunnlag for avleveringsforretning iht. kap. C3, pkt. 42.1.

24 Generelt informasjonsgrunnlag fra byggherren

Entreprenøren skal ha tilgang på relevant informasjon om vegnettet som kontrakten omfatter. Byggherren skal uoppfordret, men også på anmodning, overlevere slik informasjon til entreprenøren.

Byggherren skal holde entreprenøren informert om vedtak som fattes av Statens vegvesen eller av andre myndigheter i samarbeid med Statens vegvesen og som har betydning for entreprenørens planlegging og utførelse av drifts- og vedlikeholdsarbeid på vegnettet.

Byggherren vil i kontraksperioden stille til disposisjon for entreprenøren grunnlagsdata som beskriver vegene som inngår i kontrakten, inkludert informasjon om trafikkgrunnet.

På samme måte vil byggherren stille til disposisjon tilgjengelige registreringer av objekter, med antall/lengder/arealer/volum e.l., lokalisering og tilstand for entreprenøren.

Entreprenøren vil få tilgang til denne informasjon om vegnettet i hele kontraksperioden i den grad det blir ajourholdt av Statens vegvesen.

Byggherren vil levere tjenester, produkter eller informasjon som beskrevet i dette punktet uten omkostninger for entreprenøren.

25 Myndighetskrav, tillatelser og supplerende bestemmelser om arbeidstakere og underentreprenører

Entreprenøren skal på egen bekostning i rett tid innhente, opprettholde og dokumentere informasjon, godkjenninger og tillatelser som er nødvendig for utførelsen av kontraksarbeidet og som må eller kan innhentes i entreprenørens navn. Byggherren skal på entreprenørens anmodning yte nødvendig medvirkning i denne forbindelse.

Entreprenøren skal gi byggherren informasjon om kontraksarbeidet, om firmaet og eventuelt underentreprenører som byggherren på ordinært vis er forpliktet til å gi myndighetene.

Kontrakten forutsetter at entreprenøren samler inn data på vegne av byggherren, blant annet for å ivareta krav til dokumentasjon og rapportering. Disse dataene kan omfatte opplysninger som kan knyttes til personell som utfører arbeid på kontrakten og andre personer. Byggherren er behandlingsansvarlig og entreprenøren er databehandler.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underentreprenører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Underleverandør behandles kontraktmessig på samme måte som underentreprenør.

Alle former for innleie av personell regnes som eget ledd i forhold til bestemmelsen om antall ledd i kap. C2, pkt. 15.

Entreprenør og underentreprenør skal levere skjema «02.08 Skjema Erklæring av UE - Inntakskontroll».

Skjema omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår og videreføring av kontraktens krav til neste ledd. Arbeid som skal utføres av underentreprenører kan ikke startes opp før erklæring av inntakskontroll er levert byggherre.

Brudd på entreprenørens plikt til å levere skjema for inntakskontroll gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma. Eventuelle økonomiske krav fra

underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

26 Vær- og klimadata

Byggherren vil i kontraksperioden sørge for at entreprenøren vederlagsfritt får tilgang til meteogrammer og lignende informasjon i området som omfattes av kontrakten. Det samme gjelder informasjon fra byggherrens og Statens vegvesens værstasjoner i området som omfattes av kontrakten. Entreprenøren skal ikke spre denne informasjonen til andre enn de som trenger informasjonen for utførelse av kontraksarbeidene.

Entreprenøren må selv sørge for rutiner for å hente slik informasjon når dette er nødvendig, og er selv ansvarlig for å kontrollere relevans, gyldighet og kvalitet på informasjonen. Byggherren er ikke ansvarlig for konsekvensene av eventuelle feil i informasjon eller bortfall av data.

Entreprenøren må selv sørge for nødvendig utstyr, drift/vedlikehold og oppgradering av dette, for mottak av denne informasjonen.

Veiledning om praktisk bruk av vær- og klimadata finnes også i rapport nr. 4/2005 Meteorologi og klimastasjoner fra Veg- og trafikkavdelingen i Vegdirektoratet, jf. kap. A1.

27 Ekstraordinære værforhold

Begrepet ”fristforlengelse” i kap. C1 pkt. 20 er også knyttet til å oppnå full oppfyllelse av kontraktens krav. Dersom ekstraordinære værforhold eller andre forhold som er omtalt i kap. C1 pkt. 20 er årsaken til manglende oppfyllelse av kontrakten, skal evt. avvik være så små og kortvarige som mulig.

Når en situasjon med ekstraordinære værforhold inntreffer, plikter entreprenøren umiddelbart å varsle byggherren om dette og når denne situasjonen opphører. Inntil kontraktskravene igjen kan oppnås, skal entreprenørens innsats være det maksimale av hva som er mulig med de ressurser som entreprenøren har angitt er tilgjengelige for gjennomføring av kontrakten.

28 Regningsarbeider og utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling

28.1 Regningsarbeider (jf. kap. C2, pkt. 20)

Ved regningsarbeid betales dokumenterte utgifter for transporter av maskiner og utstyr.

Ved regningsarbeider betales også for arbeidsvarsling og trafikkavvikling, herunder også for bruk av spesielt utstyr. Ved slike arbeider betales likevel ikke for bruk av varslings-, regulerings- og sikringsutstyr som er listet opp i kap. D2-S14, der byggherren har bestemt eller tillatt dette utstyret brukt til vedkommende regningsarbeid. Unntak fra dette gjelder dersom entreprenøren innenfor denne kontrakten til aktuelle regningsarbeider og uforutsette hendelser som inngår i prosess 18.3, kan dokumentere samtidig behov for utstyr

som overstiger volumet beskrevet i kap. D2-S14.

Timeprisene i kap. E4 inkluderer eget transportkjøretøy for mannskap. I tillegg skal mannskapstimer inkludere verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr.

28.2 Utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling

Entreprenøren må til bruk ved uforutsette hendelser til en hver tid disponere det utstyr (type og antall) som er beskrevet i kap. D2-S14, jf. spesiell beskrivelse i prosess 18.3 i kap. D1. Byggherren kan bestemme at noe av dette utstyret også skal benyttes ved regningsarbeider som ikke er direkte knyttet opp mot uforutsette hendelser. Kravet til hvilket utstyr entreprenøren til en hver tid skal disponere til bruk ved uforutsette hendelser, reduseres da tilsvarende.

Kap. D2-S14 beskriver ikke det utstyr entreprenøren trenger for gjennomføring av kontrakten, men har kun status som et dokument som klargjør volumet av utstyr som skal stå til fri disposisjon til bruk ved uforutsette hendelser som inngår i prosess 18.3.

29 Priser og prisnivå

Enhetsprisene for hver prosess skal generelt omfatte alle kostnader som er nødvendige for å levere arbeidene i henhold til prosjektdokumentenes krav, jf. kap. 4.3 i *håndbok R761 Prosesskode 1*.

Som spesifikke tillegg til strekpunktlista i kap. 4.3 i *håndbok R761 Prosesskode 1* gjelder at enhetsprisene for hver prosess skal inkludere bl.a. også følgende med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess:

- kostnader for tiltransport, opprigging, klargjøring og nedrigging
- kostnader for anskaffelse, leie og bruk av riggplass, tomt, bygninger og utstyr
- leveringsavgifter
- krevd dokumentasjon og rapportering

Spesielt for leveringsavgifter gjelder: For prosesser hvor det er spesifisert at leveringsavgifter ikke skal inngå i prosessprisen i kap. E3, men gjøres opp særskilt, gjelder at leveringsavgiftene ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for 15%-regelen i kap. C1, pkt. 19.1.

Spesielt for arbeidsvarsling gjelder: Enhetsprisene for prosesser hvor entreprenøren har funksjonsansvar skal også inkludere kostnader for arbeidsvarsling med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess. Enhetsprisen for prosess 73.3, 74.8 og 95 skal inkludere kostnader for arbeidsvarsling. For øvrige prosesser godtgjøres arbeidsvarsling iht kap. D1 prosess 14.8.

Kostnadene for fjerning av materialer, masser, varer, avfall og snø, opplasting, transport og levering inkludert leveringsavgifter, skal bæres av entreprenøren og er inkludert i kontraktens priser med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess.

Prisene omfatter også alle kostnader som er forbundet med den tilstanden som vegnettet hadde på det tidspunktet kontraksarbeidene startet.

Stengning av veger i kortere perioder gir ikke rett til økonomisk kompensasjon. Det samme gjelder dersom ferjer blir innstilt i kortere perioder.

Det gis ikke prisregulering for endringer i trafikkvolum.

I følgende prosesser er enhetsprisene fastsatt av byggherren i kap. D1 i konkurransegrunnlaget:

- 18.4
- 95.231
- 95.232
- 95.234
- 95.235
- 95.2411
- 95.243
- 95.2511
- 95.2525
- 95.2531
- 95.261
- 95.262
- 95.263
- 95.264

Disse enhetsprisene benyttes ved avregning og tilhørende mengderegulering i kontraksperioden, og summen (enhetspris x anslått mengde) blir med i kontraktssummen i kap. E3 og kap. E5.

Kostnader i forbindelse med skader påført objekter av kjent/ukjent motorvogn, som beskrevet i kap. C3, pkt. 15, skal ikke innregnes i noen av rundsumprosessene på hovedprosess 3-9 i kap. D1. Utbedring av slike skader dekkes iht. kap. C1, pkt. 19. Det samme gjelder for skader påført av Forsvaret.

Jf. for øvrig bestemmelser, spesifikasjoner og beskrivelser, bl.a. i punktene "Prisgrunnlag og måleregler" og "Øvrige bestemmelser" i kap. D1, samt kap. C3, pkt. 35.

30 Energi-, vann- og avløpskostnader

Kostnader til strøm, vann og avløp til drift av vegutstyr (faste installasjoner) dekkes av byggherren og inngår ikke i kontrakten. Teleutgifter knyttet til faste installasjoner dekkes også av byggherren.

31 Begrenset ansvar

Dette punkt gjelder kun for de oppgavene i kap. D1, bokstav a), som har henvisning hit. Punktet gjelder ikke skader voldt av motorvogn, jf. kap. C3, pkt. 15.

Entreprenørens ansvar for utbedring av en skade (gjelder ikke hærverk og/ eller tyveri), er begrenset til kr 15 000,- ekskl. mva. inkludert materiell og følgearbeider.

Dersom entreprenøren antar at prisen for utbedring av en slik skade vil overstige kr 15 000,- ekskl. mva, skal entreprenøren uten ugrunnet opphold avklare med byggherren om arbeidene skal utføres. Dersom det ikke er mulig å oppnå kontakt med byggherren, skal entreprenøren selv vurdere om det er nødvendig å igangsette tiltak for å hindre fare eller begrense videre skade.

Dersom kostnaden iht kontraktens priser for utbedring av en slik skade vil overstige kr 15 000,- ekskl. mva, håndteres tilfellet iht. kontraktens endringsbestemmelser, men med den spesielle bestemmelsen at entreprenøren må bære en egenandel på kr 15 000,- ekskl. mva. Denne egenandelen gjelder også dersom deler av skaden utbedres i annen entrepris, men egenandelen skal aldri være større enn entreprenørens egen kostnad tilknyttet denne kontrakten.

Egenandelen på kr 15 000,- ekskl. mva, gjelder for hver enkelt hendelse. Dersom en hendelse fører til skade på flere objekter, eller arbeidsbehov på flere prosesser/oppgaver med henvisning til dette punktet, skal det kun regnes én egenandel. Hendelser som medfører skader flere steder innenfor kontraktområdet av samme årsak, innenfor en tidsperiode på 24 timer, regnes som én hendelse med én egenandel. Krav til egenandel gjelder ikke for skader som blir dekket av en tredjepart. Krav til egenandel gjelder heller ikke skader som Forsvarets personell eller utstyr påfører vegsystemet.

Spesielt for prosess 73.6, Skred og flom, gjelder at egenandelen på kr 15 000,- ekskl. mva, også inkluderer arbeider som passer på annen prosess.

32 Prisregulering

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

Grunnlag for beregning av reguleringsbeløpet skal være den del av kontraksarbeidet som er utført. Prisregulering skal regnes fra den måneden/kvartalet arbeidet er utført, ikke når det er fakturert.

Avregning skal finne sted kvartalsvis og etter at de nødvendige statistikker for vedkommende kvartal er blitt offentliggjort.

Reguleringsbeløpet "e" for avregningsperioden beregnes etter formelen:

$$e = A \times (T/T_0 - 1)$$

der

A = Summen av avdragsnotaer for avregningskvartalet basert på kontraktens priser (ekskl. mva.). I verdien for A inkluderes også tilleggsnotaer for utført arbeid basert på kontraktens prisgrunnlag.

T₀ = Indekstallet for siste kjente indeks ved tilbudsfrist.

T = Indekstallet for avregningskvartalet.

Verdi av T og T₀ beregnes ut fra Statistisk Sentralbyrås "Kostnadsindeks for drift og vedlikehold av veger. Drift og vedlikehold av veger i alt".

Fakturaer knyttet til skader som er omhandlet i kap. C3, pkt. 15, har egne prisreguleringsrutiner (jf. kap. C3, pkt. 15). Disse skal ikke tas med i beregningsgrunnlaget for de ordinære kvartalsvise prisreguleringsfakturaene.

33 Feil i objektvolum eller veglengder

Dersom det i løpet av de første 12 måneder etter at kontraksarbeidet starter oppdages feil i det oppgitte objektvolumet i konkurransegrunnlaget på mer enn 5 % pr. objekttype, kan begge parter kreve forhandling om regulering for det avviket som overstiger 5 % opp eller ned. Dersom partene ikke fremmer krav innen de første 12 måneder etter at kontraksarbeidet starter, tapes retten til å kreve forhandling om regulering for avviket.

Der kontrakten inkluderer vegnett som tilkommer kontrakten på tidspunkt undervegs i kontraksperioden, gjelder ny 12-månedersperiode med tilhørende 12-månedersfrist fra det tidspunkt vedkommende vegnett tilkommer, for å fremme krav for objekttype der tilkommet vegnett medfører at feil for vedkommende objekttype overstiger 5 %.

Dersom oppgitt total veglengde i konkurransegrunnlaget er feil, kan partene kreve regulering for avvik utover 0,2 % feil.

Endret oppgjør ved eventuelle feil i oppgitt objektvolum og total veglengde som er nevnt her, fastsettes så langt mulig lineært på basis av avtalte enhetspriser for de aktuelle arbeidene knyttet til standard inndeling av vegnettet.

34 Mengdekontroll

Kap. C1, pkt. 23.2, settes ut av kraft.

35 Endringer

Mindre vesentlig endring av bevilgningstakt, endring av standard, endring av standardklasse, endring av veglengde eller andre tilsvarende endringer innebærer ikke et vesentlig mislighold av byggherrens kontraksforpliktelse. Disse forholdene gir følgelig ikke entreprenøren mulighet til å heve kontrakten etter kap. C1, pkt. 29.1.

Ved endringer skal endret oppgjør for rundsumprosesser unntatt prosess 18.5 normalt fastsettes lineært på basis av kontraktens priser for de aktuelle arbeidene knyttet til standard inndeling av vegnettet samt aktuelle volum som berøres av endringene. Hvis entreprenøren har fått pålegg fra byggherren om å omfordele prosesspriser mellom vegtyper iht. pkt. 37.2 under, skal endret oppgjør likevel kalkuleres iht. kontraktens opprinnelige priser, slik disse var før pålagt omfordeling.

Prosess 18.5 Samhandlingsprosess reguleres bare ved endringer knyttet til gjennomføring av samhandlingsprosessen før kontraktens oppstart, ikke ved øvrige endringer i kontraksarbeidet.

36 Forlengelse av kontrakt

Partene kan ved gjensidig enighet forlenge kontrakten til å gjelde for en periode på ytterligere 12, 24 eller 36 måneder, fra 2029-09-01. Slik forlengelse må være avtalt i rimelig tid før kontraksperioden løper ut.

Byggherren har uavhengig av eller i tillegg til utløsning gjensidig opsjon, opsjon på å forlenge kontrakten med 12 måneder. Opsjonen gjelder fra og med 1. september i det året kontrakten opprinnelig var avtalt å skulle slutte eller ved slutt på forlenget kontraksperiode iht. foregående avsnitt. Slik forlengelse må være skriftlig varslet i rimelig tid før kontraksperioden løper ut.

Forlengelse av kontrakten innebærer at kontrakten videreføres i henhold til kontraktens bestemmelser, og at tidspunkt og frister for overtakelse og sluttoppgjør flyttes tilsvarende fram i tid.

Total pris for rundsumprosesser

For rundsumprosessene i kap. E3, prosess 18.5 ikke medregnet, fastsettes total pris for hver del av de aktuelle forlengingsperiodene slik:

Del(er) av evt. forlengingsperiode	Total pris for rundsumprosesser i kap. E3 for vedkommende periode, regnet i % av total pris for rundsumprosesser (prosess 18.5 ikke medregnet) i kap. E3 for den opprinnelige kontraksperioden
månedene september – desember i ett kalenderår	6,7 %
månedene januar – august i ett kalenderår	13.3 %

De fastsatte prosentsatsene i denne tabellen gjelder også for hver enkelt av rundsumprosessene og stedkodene i kontrakten, med unntak av prosess 18.5, som ikke reguleres ved forlengelse av kontrakten.

Total pris for aktuell forlengingsperiode settes lik summen for aktuelle delperioder. Allerede avtalte og fortsatt aktuelle endringer knyttet til rundsumprosessene, videreføres inn i forlengingsperioden, men har fortsatt status som endringer.

Omfang for øvrige arbeider

For øvrige prosesser i kap. E3 og timeprisene i kap. E4 legges 20,0 % av mengdene i konkurransegrunnlaget til grunn for kontraksfestet omfang for hver av 12-månedersperiodene fra 1. september til 31. august i forlengingsperioden.

Øvrige spesielle bestemmelser ved forlengelse av kontrakt

Kontrakten har flere bestemmelser som er relatert til kontraktssummen. Dersom kontrakten forlenges iht. bestemmelsen i dette punktet, gjelder følgende tillegg og endringer til kontraktens øvrige bestemmelser:

- Kap. C1, pkt. 19.1, tredje avsnitt og kap. C1, pkt. 28, tredje avsnitt:
«kontraktssummen» endres til:
«summen av kontraktssummen, total pris iht. «Total pris for rundsumprosesser» i kap. C3, pkt. 36, og omfang iht. «Omfang for øvrige arbeider» i kap. C3, pkt. 36».
- Kap. C2, pkt. 4.4, siste avsnitt:
Hjemmelen omtalt i dette avsnittet gjelder også fakturerte beløp knyttet til forlengingsperioden.
- Kap. C2, pkt. 18, siste avsnitt:
Bestemmelsen i dette avsnittet gjelder også for utbetalinger knyttet til forlengingsperioden.

37 Årsfordeling og fakturering

37.1 Årsfordeling av kontraktssum for rundsumprosesser

Kontraktssummen for rundsumprosessene i kap. E3 fordeles på kalenderår i henhold til fordelingsnøkkelen nedenfor, med mindre annet framgår av kap. D1:

År	Andel av sum rundsumprosesser som skal fordeles til vedkommende år
2024	6,7 %
2025	20,0 %
2026	20,0 %
2027	20,0 %
2028	20,0 %
2029	13,3%

37.2 Faktureringsplan

Grunnlaget for faktureringsplanen for det enkelte år i kontraksperioden er prisene for rundsumprosessene i kap. E3, med mindre annet framgår av kap. D1, korrigert for eventuelle avtalte endringer. Øvrige kontraksarbeider/priser inkluderes ikke i faktureringsplanen. Faktureringsplanens totalsum for det enkelte år skal, før korreksjon for eventuelle avtalte endringer, samsvare med årsfordelingsnøkkelen i pkt. 37.1 over.

Entreprenøren skal i samråd med byggherren utarbeide forslag til faktureringsplan for hvert enkelt kalenderår i kontraksperioden. Dette forslaget skal foreligge innen 15. september for det første kalenderåret. For de øvrige kalenderår i kontraksperioden skal forslaget foreligge innen 15. desember det foregående kalenderåret.

Faktureringsplanen er ikke gyldig før denne er godkjent av byggherren. Eventuelle endringer som måtte bli avtalt mellom partene etter at faktureringsplanen for vedkommende kalenderår er godkjent, kan avtales tatt inn i endret faktureringsplan, eller håndteres etter egen avtale mellom partene.

Faktureringsplanen skal presentere avtalte priser fordelt pr. måned, pr. hovedprosess samt pr. stedkode for det enkelte kalenderår. I tillegg skal faktureringsplanen presentere en fordeling av avtalte priser for alle prosesser fordelt pr. måned samt pr. stedkode for det enkelte kalenderår. Dersom det i kontrakten finnes rundsumprosesser som omfatter vedlikeholdsoppgaver, skal prisene fra disse prosessene framgå særskilt.

Årsfordelingsnøkkelen i pkt. 37.1 over gjelder samtlige prosesser og stedkoder, dersom annet ikke er avtalt.

De månedsfordelte beløp skal være mest mulig realistiske og gjenspeile tidspunktet for når oppgavene forventes å være utført.

Faktureringsplanen danner grunnlaget for avdragsnotaene knyttet til rundsumprosessene.

37.3 Faktura

Det skal sendes separat faktura for disse vegtypene:

- veger eid av Møre og Romsdal fylkeskommune (fylkesveger)
- veger eid av Møre og Romsdal fylkeskommune (fylkes-g/s-veger)
- Del av Fv 61 eid av Vestland fylkeskommune (fylkesveg)

Det skal ikke faktureres mot stedkoden ”allevt”. For prosesser som iht. stedkodestrukturen i kap. D1 er priset på denne stedkoden, skal den tilhørende fakturaen kodes mot den stedkoden som gjelder for den faktiske vegtypen der arbeidet er utført. Spesielt for RS-prosesser tilknyttet stedkoden «allevt» gjelder at byggherren vil fastsette hvordan den prisede summen på den enkelte RS-prosess skal fordeles på vegtype. Informasjon om hvordan denne fordelingen skal være, vil bli gitt til entreprenøren før utarbeidelse av faktureringsplanen for vedkommende år. Fakturering av vedkommende RS-prosesser skal kodes mot vegtype iht byggherrens fastsatte fordelingsnøkkel.

Fakturering for rundsumprosesser i kap. E3 skal skje når måneden er slutt iht. avtalt faktureringsplan. Fakturaene skal identifisere periode og stedkoder iht. faktureringsplanen. Dersom det i kontrakten finnes rundsumprosesser som omfatter vedlikeholdsoppgaver, skal disse prosessene faktureres særskilt. Det skal ikke faktureres for arbeider som ikke er utført, og det skal herunder heller ikke faktureres for perioder der arbeidet har vært stoppet pga streik eller lock-out. Dersom entreprenøren likevel fakturerer for arbeid som ikke er utført, kan byggherren holde tilbake et beløp som tilsvarer det aktuelle arbeidet.

For fakturering av prosesser og arbeider som ikke inngår i faktureringsplanen, gjelder slike bestemmelser:

- Ved disposisjoner der produktleveransen strekker seg over mer enn 28 dager, og som ikke gjelder arbeider som er omtalt i kap. C3, pkt. 15, sendes faktura pr. disposisjon og måned.
- Ved øvrige disposisjoner, sendes faktura pr. disposisjon, etter at disposisjonen er avsluttet. For arbeider som er omtalt i kap. C3, pkt. 15, skal det totale fakturabeløpet samsvare med fakturabilaget i tilhørende rapport omtalt i kap. C3, pkt. 15.

Alle oppgaver og arbeider som skal faktureres iht. kontrakten, vil bli strukturert i disposisjoner etter nærmere anvisning og bestillinger fra byggherren. Driftsoppgaver og vedlikeholdsoppgaver vil ikke bli blandet i samme disposisjon. Dersom en bestilling omfatter både driftsoppgaver og vedlikeholdsoppgaver, vil denne bestillingen bli delt opp i flere disposisjoner.

Faktura for rundsumprosesser skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter månedens slutt. Øvrige fakturaer skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter at arbeidet som fakturaen gjelder er utført.

Spesielt om faktura for prisregulering

Faktura for prisregulering skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter at indekstallet for avregningskvartalet foreligger

Spesielt om faktura for vinterdrift:

Månedsfaktura for variabel del av brøyting og strøying kan ikke sendes inn før tilhørende månedsrapporter med forbruk/mengder for vinterdrift basert direkte på data fra automatisk dataoppsamling, dokumentasjon av kalibrering av strøutstyr og saltjournal er levert i ISY Road, jf. kap. C3, pkt. 8.4.5 og pkt. 8.4.9.

38 Forskudd

Det utbetales ikke forskudd.

39 Innestående beløp

Bestemmelsene i kap. C1, pkt. 23.3, 5. avsnitt, om innestående beløp settes ut av kraft.

40 Sanksjoner

Byggherren kan foreta trekk i oppgjøret etter dokumentert mangel ved følgende forhold:

1. Administrasjon av kontraksarbeidene
2. Resultat, tilstand og funksjon

Byggherren skal varsle entreprenøren om forholdet, og entreprenøren skal få anledning til å gi sin forklaring.

Byggherrens beslutning om trekk og størrelsen på trekket skal foretas på grunnlag av mangelens alvorlighetsgrad og konsekvens for trafikantene, kapitalforringelse eller entreprenørens besparelse.

Størrelsen på trekket skal være minimum kr 10.000,- og maksimalt kr 200.000,- for hvert besluttet trekk.

Byggherren kan, etter forutgående behandling av mangelen overfor entreprenøren, bestille arbeidet utført av annen utførende for entreprenørens regning. Byggherrens egne kostnader vil bli tillagt regningen til entreprenøren.

Det er angitt egne sanksjonsbestemmelser i kap. C5 «Seriositetskrav» Møre og Romsdal fylkeskommune.

For mangel i forhold til krav angitt i kap. C3 pkt. 8.1 vedrørende entreprenørens ledelsessystem for kvalitet vil det bli trukket kr 50.000,- for hver hele måned hvor krav ikke er oppfylt.

For mangel i forhold til krav angitt i kap. C3 pkt. 8.1 vedrørende entreprenørens ledelsessystem for arbeidsmiljø vil det bli trukket kr. 50.000,- for hver hele måned hvor krav ikke er oppfylt.

For mangel i forhold til krav angitt i kap. C3 pkt. 8.1 vedrørende entreprenørens ledelsessystem for miljø vil det bli trukket kr 50.000,- for hver hele måned hvor krav ikke er oppfylt.

For mangel i forhold til krav angitt i kap. C3 pkt. 8.3.1-7 vedrørende entreprenørens aktivitetsplaner, møter og kompetanse og frister knyttet til leveranse av planer vil det bli trukket kr 50.000,- for hver påstartet måned hvor krav ikke er oppfylt.

Trekk i oppgjøret skal meddeles på byggemøte og entreprenøren skal utstede kreditnota innen neste byggemøte.

Gjentakelse av tidligere påvist mangel kan føre til ytterligere skjerpet sanksjon.

Byggherren skal ikke ilegge entreprenøren flere sanksjoner for samme forhold selv om forholdet kan knyttes til flere sanksjonsbestemmelser i kontrakten, men byggherren har rett til å velge hvilken sanksjonsbestemmelse som skal nyttes for tilfeller som rammes av flere sanksjonsbestemmelser.

41 Arbeid med reklamasjonsansvar

Byggherren skal informere entreprenøren om alle objekter som har gjenstående reklamasjonsfrist ved kontraktsarbeidenes start.

Alle konstruksjonsmessige arbeider (tilføring, utskifting eller oppgradering av objekt) i kontraktperioden skal ha reklamasjonstid i henhold til kap. C1, pkt. 27, med mindre annet framgår av kap. D1.

Reklamasjonstiden regnes fra byggherren har godkjent resultatet av arbeidet, ref. bestemmelser om overtakelse. Dette stadfestes i eget dokument eller referat fra byggemøte.

42 Avlevering og overtakelse

42.1 Avlevering ved kontraktsoppstart

42.1.1 Forberedelse

Byggherren skal ta initiativ til en avleveringsforretning senest tre måneder før kontraktsarbeidene starter. Byggherren skal samtidig legge fram plan for gjennomføring av avleveringsforretningen, herunder opplegg for befaring av vegnettet med dokumentasjon av tilstand som er relevant for kontrakten.

42.1.2 Avlevering

Ved oppstart av kontrakten skal det foretas oppstartsbefaring som grunnlag for avleveringsforretning. Byggherren fører protokoll.

Oppstartsbefaringen inkluderer:

- Befaring av vegnettet etter omforent opplegg
- Dokumentasjon av tilstanden på objekter som er relevant for kontrakten
- Dokumentasjon av eventuelle arbeider som står til rest fra annen kontrakt
- Dokumentasjon av eventuelle arbeider med garantiansvar

Der kontrakten inkluderer vegnett som tilkommer kontrakten på tidspunkt underveis i kontraksperioden, gjennomføres supplerende befaring med tilhørende oppdatering av avleveringsforretningen når aktuelt vegnett tilkommer kontrakten.

42.2 Overtakelse ved kontraksavslutning

42.2.1 Forberedelse

Entreprenøren skal ta initiativ til en overtakelsesforretning senest fire måneder før kontraktens utløp.

Entreprenøren skal til påfølgende byggemøte legge fram forslag til plan for gjennomføring av overtakelsesforretningen. Denne skal inkludere sluttvurdering av tilstanden på vegnettet og de utførte kontraksarbeider samt sluttrapportering fra entreprenøren.

42.2.2 Overtakelse

Ved avslutning av kontrakten skal det foretas sluttbefaringer som grunnlag for overtakelsesforretning. Byggherren fører protokoll.

Sluttbefaring inkluderer:

- Befaring av vegnettet etter omforent opplegg
- Dokumentasjon av tilstanden på vegnettet

Byggherren skal utarbeide liste over utførte kontraksarbeider med reklamasjonsansvar utover kontraksperioden.

42.3 Overtakelse av objekter som tilføres i kontraksperioden

Ved ferdigstilling av objekter som er bygd eller installert av entreprenøren, skal det foretas overtakelsesforretning eventuelt med befaring.

Ved overtakelse i kontraksperioden, skal objektet inngå i entreprenørens kontraksansvar.

43 Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)

43.1 SHA-plan

SHA-planen skal lagres og oppdateres i HMS Reg. SHA-planen skal til enhver tid være komplett og oppdatert. Entreprenøren skal oppdatere SHA-planen gjennom innplassering

av nye og reviderte dokumenter i katalogstrukturen som er etablert for SHA-planen av byggherren i HMS Reg. Ved enhver oppdatering av SHA-planen skal entreprenøren i tillegg sende melding om dette til byggherren via HMS Reg.

Entreprenøren skal sørge for at SHA-planen er kjent hos alle arbeidsgivere og enmannsbedrifter. Arbeidsgivere skal informere sine arbeidstakere, herunder innleide, om planen.

43.2 Hovedbedrift og samordningsansvar

Entreprenøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Den person som ivaretar samordningsansvaret klarlegges i samhandlingsfasen, og navnet tas med i SHA-planen.

Entreprenør har ansvaret for inntakskontroll. Dette ansvaret kan ikke delegeres. Ved inntakskontrollen skal det som minimum foretas en utsjekk av nødvendig dokumentasjon eksempelvis kompetansebevis og sertifikater for maskinførere, HMS-kort, lovpålagt HMS-opplæring. Det skal gis informasjon om SHA-planen, samt resultatet av samhandlingsprosessen.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er entreprenøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av entreprenørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Byggherren skal varsles umiddelbart dersom entreprenøren oppdager at det kommer til å bli/blir samtidig arbeid på flere entrepriser på samme sted. Dette for at hovedbedrift skal kunne utpekes, eller å unngå samtidig arbeid på samme sted.

Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Entreprenøren skal legge forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, ut i HMS Reg og holde den oppdatert til enhver tid.

43.3 Opplæring og kompetanse

Entreprenøren skal utarbeide prosedyrer som sikrer at all bruk av maskiner, utstyr o.l. utføres av kvalifisert personell som har fått nødvendig opplæring. Med unntak av personell under opplæring, jf. C2 pkt. 16 (lærlinger), skal personell som fører kjøretøy/motorredskap være fylt 18 år.

I tillegg til krav i kap. C2, pkt. 27.3 gjelder følgende krav til dokumentert opplæring for denne kontrakten:

1. Kurs i brannbekjempelse (gjelder for alle som arbeider på/langs veg)

2. Entreprenøren skal delta med minst 2 personer fra ledelse og arbeidere på kurs i trafikksikkerhet og risikovurderinger innen drift og vedlikehold. Kurset gjennomføres av byggherren. Kurset avholdes samtidig som Opplæring i teoretisk utførelse av vinterdrift, jf. C3 pkt. 8.3.3c

Det vises for øvrig til krav til faglig opplæring beskrevet andre steder i kontrakten.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring for personell som skal arbeide på kontrakten, skal dokumenteres i ISY Road/ HMS Reg.

43.4 Arbeidsvarslingsplan

Kopi av gjeldende vedtatte arbeidsvarslingsplan skal sendes byggherren i ISY Road.

43.5 Ytre miljø

Entreprenøren er ansvarlig for å holde seg à jour med og å oppdatere sine rutiner i forhold til gjeldende krav gjennom hele kontraksperioden. Byggherren og entreprenøren har plikt til å informere hverandre når en av partene blir oppmerksom på at det har inntruffet forhold/vedtak/endringer som kan ha konsekvens for kontraksarbeidet.

Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at trafikkfarlig søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart.

Plantevernmidler

Det er generelt forbudt å bruke plantevernmidler, unntatt når byggherren har tillatt dette. Byggherren kan tillate dette for følgende oppgaver:

- til stubbebehandling
- i bergskråninger hvor maskinelt utstyr ikke kan brukes
- til bekjemping av spesielle ugrasarter i områder med dyrket mark
- til bekjemping av uønskede og aggressive arter med ukontrollert spredning (f.eks. kjempebjørnekjeks)
- til fjerning av rotugras i etableringsfasen for grøntanlegg
- til fjerning av uønsket vegetasjon i belegningsstein
- til fjerning av vegetasjon i vegdekker og andre overflater som ikke skal ha vegetasjon

Entreprenøren kan ikke påregne at byggherren vil tillate bruk av plantevernmidler langs følgende strekninger eller på følgende steder oppgitt i:

- D2-S35-Artsrik vegkant

Før byggherren kan tillate bruk av plantevernmidler, skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på at integrert plantevern er vurdert, og hvorfor entreprenøren mener at bruk av plantevernmidler er riktig metode.

Det må utvises spesiell forsiktighet for å unngå skade på mennesker og dyr.

Når det etter tillatelse er sprøytet på en lengre strekning, skal plakater iht. §23 i Forskrift om plantevernmidler settes opp på alle naturlige stoppunkter (sideanlegg, lommer, vegkryss o.l.), i tillegg til start- og slutt punktet.

Supplerende krav er gitt i kap. D2-S36.

All bruk av plantevernmidler skal rapporteres på skjema R14 i ISY Road.

Uønskede arter og smittestoffer

Det skal kun brukes vann fra offentlig godkjent vannverk/tappedsted ved gjennomføring av kontraksarbeidet.

Spredning av uønskede planter skal forhindres bl.a. ved å unngå spredning av jord og plantemateriale og ved å klippe før frøspredning. Se utfyllende krav gitt i kap. D1. Kjente problemsteder/-strekninger og plantesorter er oppgitt i kap. D2-S34.

Artsrike sideområder og andre verdifulle naturtype

Artsrike sideområder og andre verdifulle naturtyper skal bevares gjennom tilpasset drift. Spesielle rydde- og klippekav er gitt i kap. D2-S35.

Kulturminner

Kontraksarbeidet skal ikke komme i konflikt med kulturminner med eller uten forvaltningsplaner. Liste over vegrelaterte kulturminner iht. Nasjonal verneplan Veger-Bruer-Vegrelaterte kulturminner og andre kulturminner i umiddelbar nærhet til veger som inngår i kontrakten, er vist i kap. D2-S33.

Verneområder/naturreservater

Oversikt over verneområder/naturreservater med vernebestemmelser som krever spesiell aktsomhet i gjennomføringen av kontraksarbeidet, er vist i kap. D2-S07.

43.6 Spesielle bestemmelser om forholdet til håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved arbeid i vegtunneler under drift

Håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i vegtunneler under drift, gjelder generelt ved arbeider i tunnel.

Så lenge dette er i samsvar med resultatet fra entreprenørens risikovurdering/sikkerjobbanalyse (SJA), gjelder likevel ikke absolutt krav til at det alltid skal være minst to personer ved enkle arbeider i trange tekniske rom.

I forhold til bestemmelsene i *Håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i vegtunneler under drift*, regnes vinterdriftsarbeider i tunnel generelt som «enkle arbeidsoppgaver» eller «mindre arbeider». Dette gjelder også rensk av is.

Som «enkle arbeidsoppgaver» i forhold til bestemmelsene i *Håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i vegtunneler under drift*, regnes også, selv om det aktuelle arbeidet utføres som nattarbeid:

- Selvstendig/enkeltstående arbeid som utføres av fører av kjøretøy, selv om kjøretøyet f.eks. kjører sakte gjennom tunnelen.
- Inspeksjon/arbeid langs g/s-veg i tunnel.

- Inspeksjon/arbeid til fots knyttet til objekter utenfor vegbanen, der inspeksjonen/arbeidsutførelsen skjer fra bakke-/gulvnivå, og gangadkomst til inspeksjons-/arbeidsstedet er direkte via g/s-veg, fra parkeringslomme e.l.

Bestemmelsene i kap. 6.1 i *Håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i vegtunneler under drift*, om spesiell risikovurdering av elektriske eller gassdrevne kjøretøyer, gjelder ikke kjøretøyer som i tunnel kun benyttes til inspeksjon eller til transport av personell som utfører selvstendig/enkeltstående arbeid, eller som kjører gjennom tunnel som del av et lengre transportoppdrag.

Bestemmelsene i kap. 8.4 i *Håndbok R512 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i vegtunneler under drift*, gjelder ikke for beredskapspersonell som rykker ut i forbindelse med uforutsette hendelser, eller for personell som utfører arbeid der de under utførelsen av arbeidet alltid vil være i umiddelbar nærhet av hverandre.

43.7 Avfallshåndtering

Entreprenørens avfallsplan (se kap. C2, pkt. 28.4) skal sammen med bl.a. plan for renhold (se kap. C3, pkt. 8.3.6) sikre en forsvarlig avfallshåndtering i henhold til gjeldende regler inklusive Statens vegvesens retningslinjer i *håndbok R765 Avfallshåndtering*.

Planverket skal omfatte både entreprenørens eget produksjonsavfall og avfall som for øvrig håndteres i kontraksarbeidet, både gjennom planlagte/rutinemessige innsamlingsoperasjoner, og etter akutte hendelser som f.eks. dyrepåkjørsler og andre situasjoner som krever spesiell avfallshåndtering.

Planverket skal vise tidspunkt/frekvens for rutinemessige innsamlingsoperasjoner. Planverket skal vise håndtering av avfallet inkludert eventuell mellomlagring fram til levering på riktig avfallsmottak/deponi for den enkelte avfallskategori. Planverket skal vise aktuelle leveringssteder for ulike avfallskategorier, og om den enkelte avfallstype går til deponi, destruksjon eller gjenbruk. Planverket skal spesielt vise håndtering av avfallet for å sikre at avfallet ikke havner på feil mottaksplass og at ulike avfallskategorier ikke blandes inn i hverandre under håndteringen.

Ved innlevering av farlig avfall der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal entreprenøren elektronisk deklare avfallet med sitt organisasjonsnummer i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Byggherrens organisasjonsnummer skal inn i merknadsfeltet. Byggherre skal ha kopi av deklarasjonsskjemaet.

Gjeldende definisjoner relatert til kap. C2, pkt. 28.4 finnes i TEK17.

Leverte avfallsvolum/-mengder skal rapporteres av entreprenøren hver måned i skjema R15 i HMS Reg.

For prosesser hvor det er spesifisert i kap. D1 at leveringsavgifter ikke skal inngå i prosessprisen, men gjøres opp særskilt, gjelder følgende vilkår for at byggherren skal refundere leveringsavgifter betalt av entreprenøren:

- Omfatter kun masser og materialer som iht. offentlige bestemmelser skal leveres på godkjent leveringssted

- Levering skal skje iht. avfallsplanen

43.8 Dokumentasjon og rapportering

Entreprenøren skal hver måned utarbeide Månedrapport-HMS i skjema R19 i HMS Reg.

43.9 Byggherrens sanksjonsrett

Byggherren kan i tillegg til bestemmelsene i kap. C2, pkt. 29.5 gjennomføre trekk iht. kap. C3, pkt. 40.

43.10 Sjåførkort

I kjøretøy hvor det er installert elektronisk fartsskriver, skal det alltid brukes sjåførkort for registrering av arbeidstid. Registreringer av arbeidstid som er gjort med sjåførkort, skal framlegges for byggherre ved forespørsel, jf. kap. C2 pkt. 4.3 og 27.4.

43.11 Klimagassutslipp - Spesiell rapportering av drivstoff- og energiforbruk

Kontraktens energi- og drivstofforbruk skal månedlig rapporteres på skjema R16. Det skal også rapporteres tilhørende kjørte kilometer, ev. driftstimer. Se veiledning til skjema R16 i kap. D2-R for nærmere krav til kategorisering, utfylling og levering.

43.12 Miljødeklarasjon – EPD og tilhørende volum/mengder

For produkter og innsatsfaktorer som inngår i kontraksarbeidene, skal det leveres EPD for alle slike produkter og innsatsfaktorer hvor det finnes slike EPD. For produkter og innsatsfaktorer der det leveres EPD, skal det også månedlig rapporteres forbrukte volum/mengder av vedkommende produkt og innsatsfaktor. Det skal i disse månedlige rapportene framgå hvilke volum/mengder som er relatert til hvilken EPD. Rapporten leveres som vedlegg til Månedrapport-HMS i skjema R19 i HMS Reg.

43.13 Brøytstikk – Årlige volum som settes ut og samles inn

Det skal årlig leveres rapport i ISY Road over utsatte og innsamlede brøytstikk og merkestikk siste vintersesong. Av hver sesongrapport skal det framkomme hvor mange stikk som lagres for gjenbruk, og hvor mye som leveres til gjenvinning. Rapporten skal leveres senest 30. juni det enkelte år.

Skjema R17 i kap. D2-R gir nærmere beskrivelse og detaljering av hva som skal rapporteres. Volum skal rapporteres både i antall og i vekt i kg.

44 Forbedrende og optimaliserende tiltak

Kap. C1 pkt. 19 og 22 kommer ikke til anvendelse dersom endringen av kontrakten defineres av partene som et forbedrende eller optimaliserende tiltak.

Byggherre oppfordrer entreprenøren til å foreslå forbedrende og optimaliserende tiltak for utførelse av kontraksarbeidet. Et tiltak er forbedrende eller optimaliserende når tiltaket gir reduserte kostnader eller økt kvalitet.

Byggherre avgjør om tiltak skal gjennomføres.

Tiltak som gir redusert kostnad

Entreprenøren må dokumentere verdien av tiltaket. Dokumentasjon må vise kostnaden før og etter foreslått tiltak. Eventuell kostnadsbesparelse deles likt mellom byggherren og entreprenør.

Tiltak som gir økt kvalitet

Entreprenøren må dokumentere verdien av tiltaket. Dokumentasjon må vise kostnaden før og etter foreslått tiltak. Byggherre vil vurdere merkostnad i forhold til effekten av foreslått tiltak. Byggherre vil avgjøre om, og eventuelt hvor stor del av, merkostnaden som kan dekkes.

45 Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter og forbud mot russisk bitumen

1. Entreprenørens plikt til å etterleve sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

Partene har plikt til å opptre i overensstemmelse med sanksjonsloven av 16. april 2021 nr. 18 med tilhørende forskrifter.

Entreprenøren har ansvar og skal sørge for at selskaper i entreprenørens konsern eller selskaper som entreprenøren har kontrollende eierskap eller myndighet i, kontraktmedhjelpere og enhver annen i leverandørkjeden, samt daglig leder, styreleder og andre ledende ansatte hos entreprenøren og i de nevnte selskaper opptre i overensstemmelse med ovennevnte regelverk.

2. Vesentlig mislighold

Brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1 ovenfor skal alltid anses som et vesentlig kontraktbrudd.

3. Erstatning

Byggherren kan kreve erstatning for ethvert økonomisk tap eller skade som han måtte lide som følge av entreprenørens brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1 ovenfor.

4. Heving

Med mindre entreprenøren retter kontraktbruddet innen kontraktens frister, kan byggherren heve hele eller deler av kontrakten i henhold til bestemmelsene i kap. C1, pkt. 29.

5. Utskifting av kontraktmedhjelpere

Byggherren kan bestemme at entreprenøren skal skifte ut kontraktmedhjelpere dersom det avdekkes brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1.

6. Informasjonsplikt

Partene skal til enhver tid holde hverandre informert og oppdatert om forhold av betydning for kontraktens bestemmelser om sanksjonslovgivningen.

7. Dokumentasjon

Entreprenøren skal på forespørsel fra byggherren, og innen 14 dager etter at forespørselen er sendt, fremlegge dokumentasjon på etterlevelse av kontraktene bestemmelser i punkt 1 og/eller punkt 9. Dette gjelder blant annet dokumentasjon om:

- (i) juridiske personer
- (ii) fysiske personer
- (iii) opprinnelse på varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene
- (iv) transport av varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene

Dette gjelder tilsvarende dokumentasjon fra underleverandører. Byggherren kan velge om han vil innhente slik dokumentasjon selv, eller om entreprenøren skal innhente dokumentasjonen fra underleverandørene.

8. Sanksjon for manglende dokumentasjon

Dersom entreprenørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges entreprenøren et trekk på kr. 5.000,- per dag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

9. Spesielt om bitumen fra Russland

Noen typer bitumen er omfattet av kjøps- og importforbudet av råolje og petroleumsprodukter i sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter.

Den politiske situasjonen innebærer at leveranser fra Russland nå er uforutsigbare, og kan medføre risiko for fremdriftsutfordringer i kontrakter.

I denne kontrakten skal det ikke brukes bitumen som er eksportert fra eller har sin opprinnelse i Russland, uavhengig av om det er omfattet av importforbudet eller ikke.

Dette gjelder så lenge importforbudet for enkelte typer bitumen er omfattet av kjøps- og importforbudet av råolje og petroleumsprodukter i sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter.

Kravene i punkt 7 (iii) om dokumentasjon på opprinnelse på varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene, gjelder også for denne bestemmelsen.